

Unga vuxnas boende 2023

Växjö

Sammanfattning

12 procent av de unga vuxna i Växjö svarar i årets undersökning att de bor hemma hos sina föräldrar.

Det betyder att antalet hemmaboende unga vuxna i Växjö är cirka 1 400 personer. Växjö har en lägre andel hemmaboende än riket i sin helhet, där andelen är 26 procent. Det är ungefär lika stor andel hemmaboende i Växjö som vid mätningen 2021.

Bland de som bor hemma hos föräldrar svarar 84 procent att de vill bo på annat sätt.

Det innebär att cirka 1 176 personer i åldern 20 till 27 år är ofrivilligt hemmaboende. De som bor hemma är rent ekonomiskt en mer utsatt grupp än de som har flyttat hemifrån. 13 procent av de som bor hemma är studenter och 25 procent är sjukskrivna eller arbetslösa. Nästan var fjärde person som bor hemma hos sina föräldrar är yngre än 22 år vilket även det kan innebära att man har en sämre förankring i arbetslivet och en sämre ekonomisk situation.

Den största delen unga i Växjö (38 procent) betalar 4 000–6 000 kronor per månad för sitt boende. På riksnivå är det 26 procent som betalar 4 000–6 000 kronor för sitt boende. I riket som helhet är det 41 procent som betalar mer än 6 000 kronor. Motsvarande andel i Växjö är något mindre, 34 procent.

34 procent svarar att de under de senaste 12 månaderna fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner. 88 procent svarar att de kan få ekonomisk hjälp av familj eller vänner om de behöver.

Andelen unga som vill bo i eget hus är högre än riksgenomsnittet, men det har minskat sedan förra mätningen. I årets mätning är det 32 procent som vill bo i eget hus, att jämföra med 37 procent från mätningen 2021. Intresset för bostadsrätt har minskat ännu mer, från 34 till 26 procent. Nästan var fjärde (23 procent) svarar att de helst skulle vilja hyra ett boende i första hand, vilket är en liten ökning från 21 procent vid förra mätningen.

81 procent av unga i Växjö vet vad de kommer att ha för inkomst nästa månad. Bland de som bor hemma är andelen markant lägre (67 procent).

Nästan var tredje ung vuxen (29 procent) i Växjö oroar sig för att inte hitta något boende i framtiden. Det framgår också att 40 procent av unga vuxna i Växjö tvekar inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden. Detta är en större andel än i riket i sin helhet, där andelen är 36 procent.

Bakgrund och syfte

Sedan 1997 genomför Hyresgästföreningen vartannat år en undersökning om unga vuxnas boende. Unga vuxna definieras som personer mellan 20 till 27 år. I undersökningen får ett urval personer ur målgruppen svara på frågor om hur de bor och hur de önskar bo. Undersökningen har genomförts av Enkätfabriken på uppdrag av Hyresgästföreningen under sommaren 2023. Undersökningen har genomförts med en blandning av metoder; webbpaneler, SMS-utskick och brevutskick.

Urval och svarsfrekvens

Urvalet består av unga vuxna mellan 20 och 27 år. Insamlingen har genomförts genom en mix av metoder för att samla in svar som är representativa för målgruppen. Första metoden var att skicka till respondenter i målgruppen som är anslutna till en av ett flertal webbpaneler. Utöver detta gjordes ett slumpmässigt urval från målgruppen via Skatteverkets personadressregister. Dessa bjöds sedan in att delta via brev och SMS. Svaren lämnades via en webbenkät. Målsättningen med urvalet

var att för målgruppen få en så representativ sammansättning som möjligt. För att säkerställa att respondenterna motsvarar populationen av unga vuxna i Växjö har kvoter därför skapats för kön, ålder och geografi. I varje kvot har samma andel som befolkningen består av samlats in.

Totalt har 513 svar samlats in från unga vuxna i Växjö kommun. Totalt är detta ett stort antal svar vilket utgör en stabil bas för att dra slutsatser ifrån.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av unga vuxnas boendesituation. En viktning av datan har genomförts i syfte att skapa en representativ bild av unga vuxnas boende och deras upplevelse av boendemarknaden.

Läsanvisningar

Rapporten innefattar statistik uppdelat på bland annat ålder, kön och geografi. Denna typ av jämförelser möjliggör en större förståelse för unga vuxnas boende och huruvida villkor och möjligheter ser olika ut mellan grupper.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta aspekterna fram.

Notera att maskinella avrundningar till heltal förekommer i rapporten vilket i vissa fall medför att adderade andelar inte alltid uppgår till exakt 100 procent.

**A.
Hur bor unga
vuxna?**

Åtta av tio har eget boende

Inledningsvis redovisar vi hur unga vuxna har svarat att de bor idag. Som det framgår i figuren till höger svarar totalt sett 12 procent av unga vuxna i Växjö att de bor hemma hos sina föräldrar.

Fem procent svarar att de är inneboende hos någon annan än sina föräldrar. 82 procent har ett eget boende. Två procent har svarat att de bor på annat sätt.

Bland de som har eget boende svarar 57 procent att de hyr en bostad i första, andra eller tredje hand. 17 procent svarar att de har en egen bostadsrätt medan två procent uppger att de har ett eget hus eller radhus. 24 procent bor i en studentbostad.

Andelen unga hemmaboende är kvar på liknande nivå

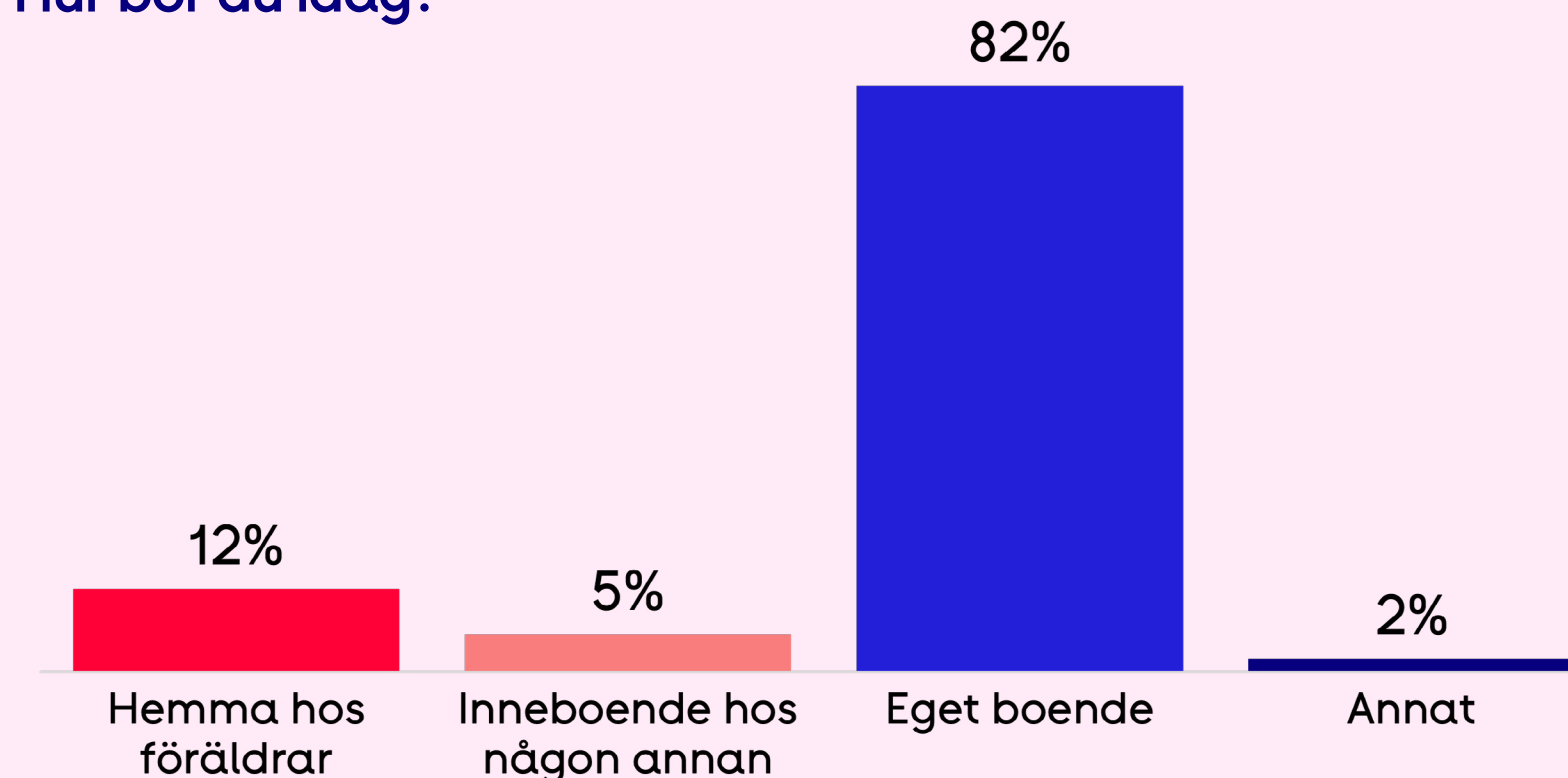
2021 var andelen unga vuxna i åldrarna 20-27 år som bor hemma 11 procent. Skillnaden mot årets mätning där 12 procent bor hemma är därmed liten. Omräknat i antal innebär det att cirka 1 400 unga vuxna i Växjö är hemmaboende år 2023.

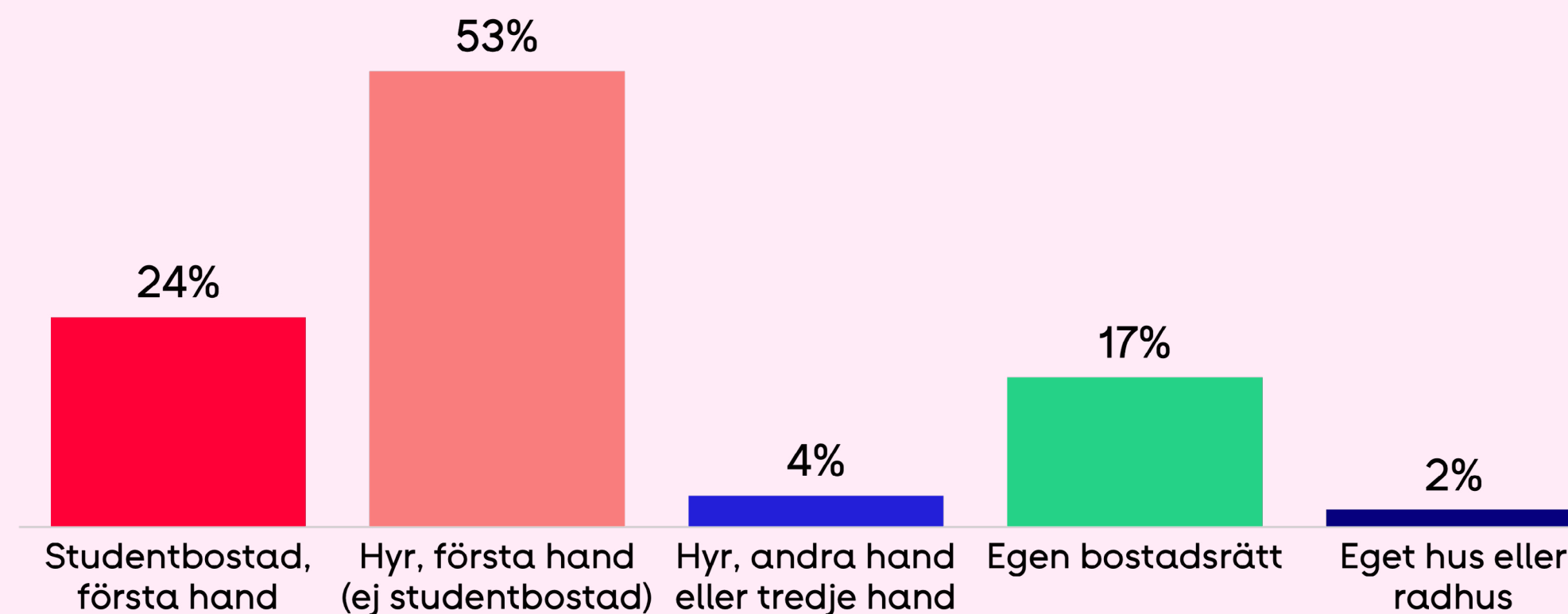
I riket i sin helhet är det drygt var fjärde ung, motsvarande ungefär 250 000 personer, som bor hemma hos sina föräldrar. Detta har nästan fördubblats sedan undersökningen startade 1997. Att allt fler unga vuxna saknar möjlighet att flytta hemifrån är en tydlig indikation på att det råder bostadsbrist.

Hysesrätten är den vanligaste boendeformen för unga vuxna, i riket och i Växjö. Därmed vet vi att den här gruppen är beroende av att hyresmarknaden fungerar och att nyproduktionstakten håller jämna steg med befolkningsutvecklingen.

Hur bor du idag?

Av de med eget boende: Vilket typ av eget boende?

Boendekostnaderna ökar för alla

Totalt betalar unga vuxna i Växjö i snitt 5 207 kronor i månaden för sitt boende. Detta är mer än vad som uppmättes 2021, då genomsnittet uppgick till 4 779 kronor i månaden. Det finns dock variation i kostnad mellan olika boendeformer.

I figuren till höger redovisas medelvärde för boendekostnader per typ av boende samt medelvärde för hur mycket pengar som blir över efter att boendet är betalt. De som bor i eget boende har högst boendekostnader, strax över 5 500 kronor per månad. De unga som bor i studentbostad betalar i snitt cirka 1 000 kronor mindre än de som hyr en vanlig hyresrätt i första, andra eller tredje hand. Kostnaden för egen bostadsrätt är i snitt knappt 1 000 kronor dyrare än vad man betalar för en hyresrätt.

Något som eventuellt kan dra ner den genomsnittliga boendekostnaden är att de flesta av de som bor hemma hos vårdnadshavare har svarat att de inte har någon kostnad för sitt boende (det vill säga noll kronor). Huruvida de alls har någon självständig ekonomi framgår inte men varierar troligen.

Svaren på frågan om boendekostnader är en uppskattning av respondenterna. Det kan därmed finnas både över- och underskattningar av kostnaderna liksom skillnader i vad som avses med boendekostnad.

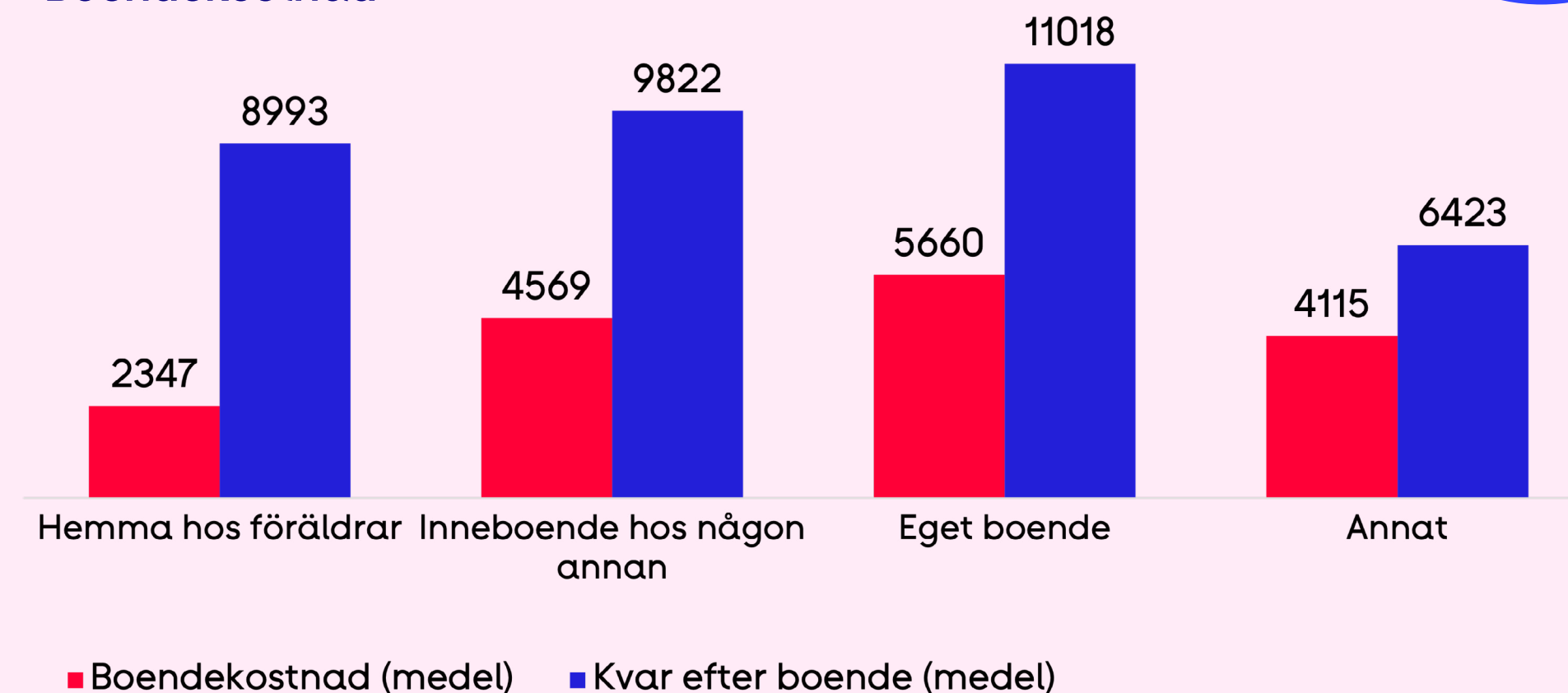

Ungas boende i Växjö har blivit dyrare sedan 2021. Det har blivit dyrare för de med eget boende och för de som bor hemma. De som bor inneboende och de som bor i andra boendeformer har fått något lägre boendekostnader, men det ska hållas i åtanke att detta rör sig om grupper som tillsammans bara utgör sju procent av unga vuxna i Växjö.

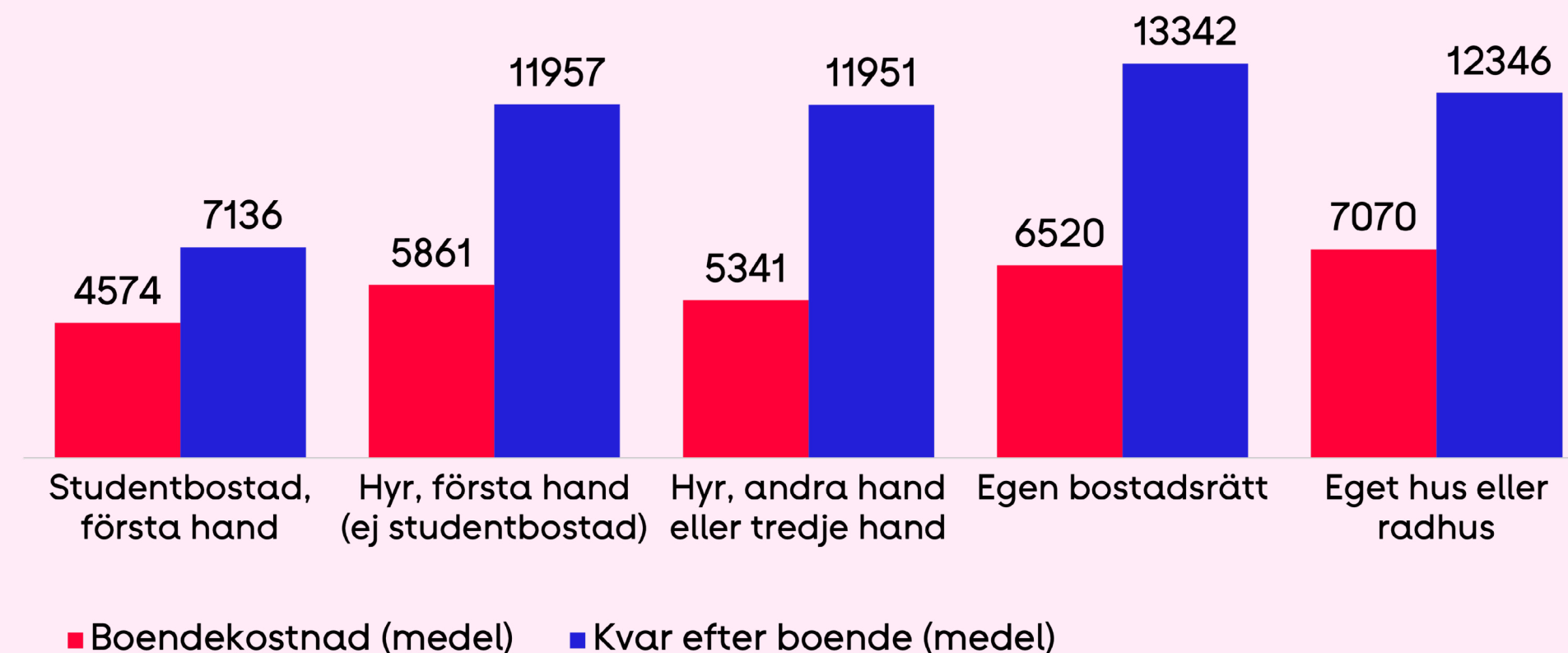
De högre boendekostnaderna förklaras troligtvis av högre räntor och hyreshöjningar. Vid mätningen 2021 var snittkostnaden för en bostadsrätt lägre än för en hyresrätt, men detta förhållande är omvänt i årets mätning. Samtidigt har bostadsrättshavare mer pengar kvar att leva på när boendet är betalt.

Medelboende-
kostnad är
5 207 kronor

Boendekostnad

Av de med eget boende: Boendekostnad

”
Allt är för dyrt,
verkligen allt.
Allt ifrån hus till
bostadsrätter till
hyreslägenheter.
Känns omöjligt att
någon gång kunna
bosätta sig i ett
eget köpt hus.”

”
Allt är dyrt pga inflation
och det finns inget som
är mer anpassat för
ungdomar som precis
tagit sig ut i arbetslivet
men kanske inte tjänar
250-300k om året.”

”
Allt är oerhört dyrt även
för mindre lägenheter.
Jag vill bo i lugna
områden men det är
dom som är dyrast.”

”
Allt är dyrare än vad det
är värt.”

”
Det känns som
lägenheter byggs främst
för ”äldre” människor som
vill sälja sina hus. Vi yngre
som jobbar för mindre lön
eller dom som studerar
har knappt (vissa inte
alls) råd att bo själva.
Man kanske matematiskt
har råd med hyran men
budgeten för mat, bensin
mm, blir minimal.”

Att bo hemma är vanligare bland de yngsta

I figurerna till höger redovisas boendeform per åldersgrupp samt per typ av sysselsättning. Unga vuxna 20–21 år är åldersgruppen där störst andel bor hemma hos föräldrar. Andelen med eget boende är högst i den äldsta åldersgruppen, de över 25 år. Här svarar 92 procent att de har eget boende.

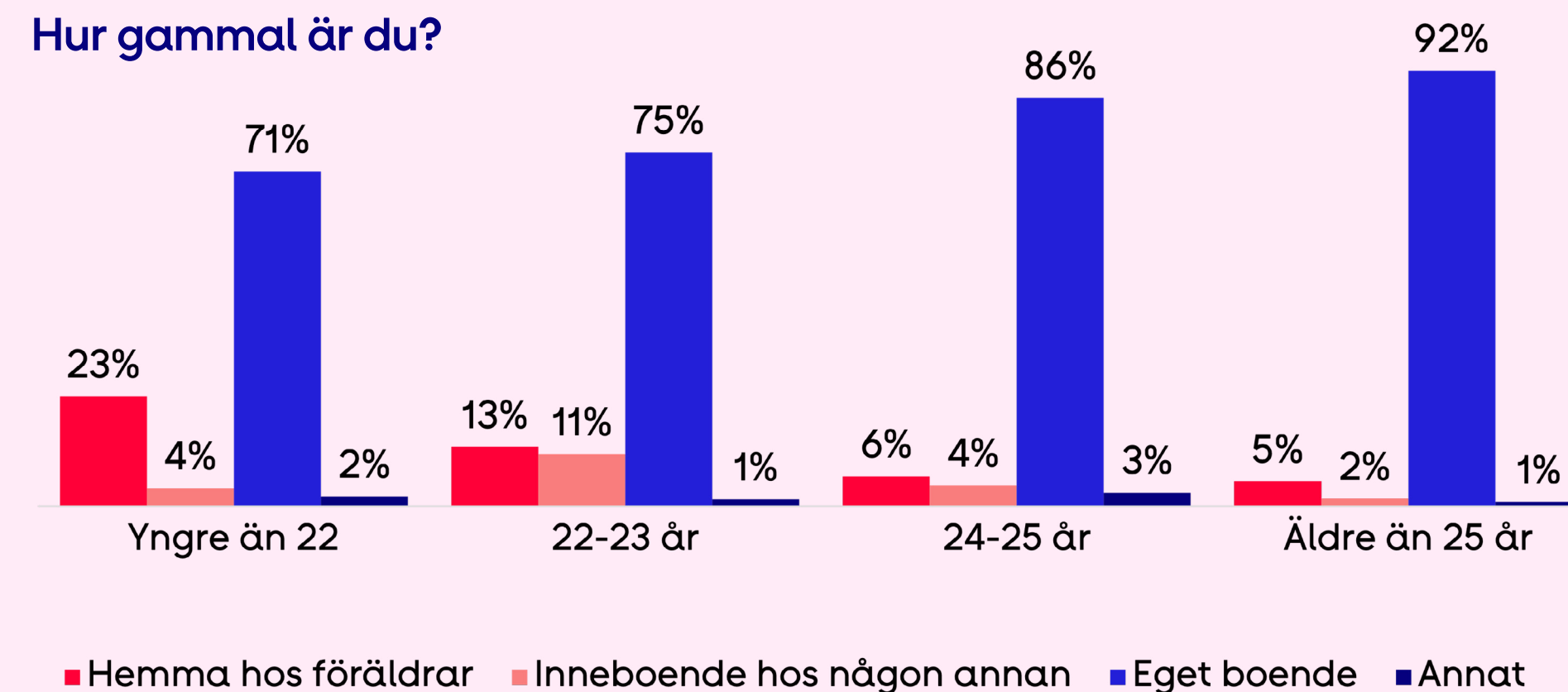
83 procent som jobbar har ett eget boende, lika stor andel bland de som studerar bor också i eget. Detta är betydligt högre andel än i riket i sin helhet, där bara drygt hälften av de som studerar har ett eget boende. Andelen med eget boende inom gruppen föräldralediga är något högre än riksnivån, 77 procent jämfört med 66 procent för riket i sin helhet.

I gruppen med sysselsättning inom kategorin "Övrigt" ingår de som svarat att de är sjukskrivna, arbetslösa eller gör annat. Detta är således en mer ekonomiskt utsatt grupp. I denna grupp är det drygt hälften som har ett eget boende medan en fjärdedel fortfarande bor hemma.

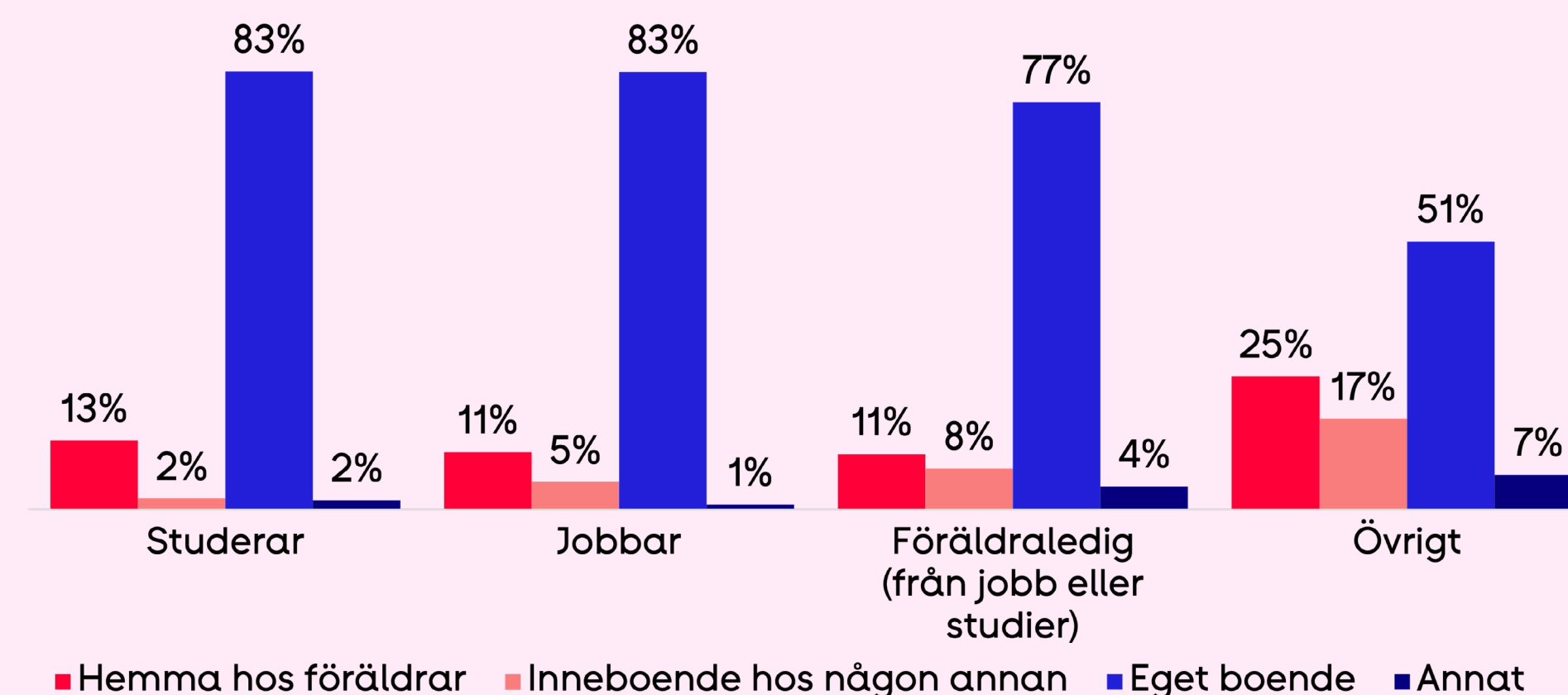

De utan sysselsättning bor hemma hos föräldrar i högst grad

Hur gammal är du?

Vad är din sysselsättning?

Andelen unga som har eget boende har minskat i alla grupper utom bland de allra yngsta, jämfört med mätningen 2021.

Det är i stället allt fler som bor hos sina föräldrar, eller som bor inneboende. Bland 22 till 23 åringar har andelen inneboende ökat från noll till elva procent. I gruppen med föräldralediga har andelen som bor hemma hos sina föräldrar ökat från noll till 11 procent, och andelen inneboende från noll till fem procent. Bland de som saknar sysselsättning har andelen som bor inneboende ökat från fem till 17 procent.

En slutsats skulle kunna vara att de som redan har svårt att hävda sig på bostadsmarknaden har fått det ännu svårare till följd av det nuvarande ekonomiska läget och bristen på bostäder. Det har skett störst förändringar i grupperna 22 till 23 åringar, föräldralediga samt de som saknar sysselsättning. De som har en stabil sysselsättning och som är något äldre har också påverkats men inte i lika hög utsträckning.

Allt färre unga vill bo i ett eget hus

När vi frågat hur unga helst skulle vilja bo svarar 32 procent att de vill bo i ett eget hus eller radhus. 26 procent vill bo i en bostadsrätt.

Det ägda boendet har dock minskat i popularitet, om än från höga nivåer. Andelen som helst vill bo i bostadsrätt har minskat med åtta procentenheter sedan 2021 och preferensen för eget hus eller radhus har minskat fem procentenheter sedan 2021.

Unga i Växjö skiljer sig från unga i riket som helhet på så vis att en större andel vill bo i hus eller radhus, och en mindre andel vill bo i bostadsrätt.

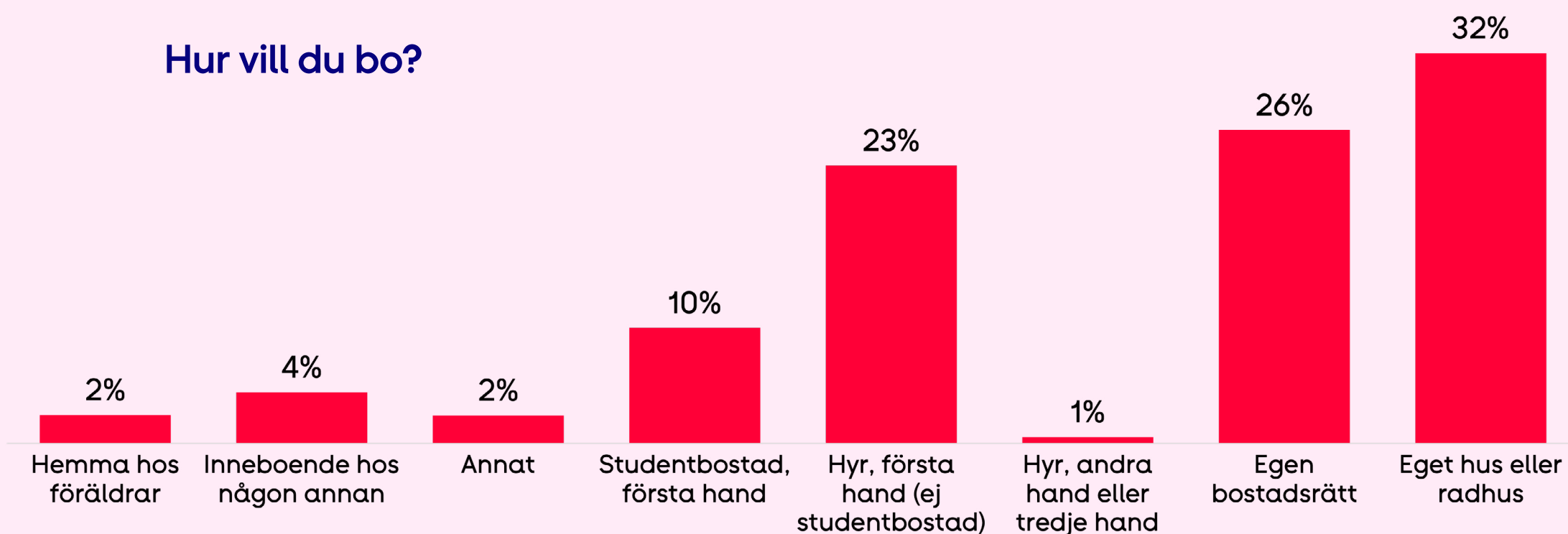
23 procent vill bo i hyresrätt med förstahandskontrakt vilket är något fler än vid mätningen 2021, då andelen uppgick till 21 procent.

Både på nationell och på lokal nivå har intresset för det egna huset minskat, även om det i Växjö fortfarande är ett mycket attraktivt alternativ. På nationell nivå har det ägda boendet i form av ett eget hus eller radhus gått från att vara den mest eftertraktade boendeformen (i 2019 års mätning) till att vara mindre populär än både bostadsrätt och hyresrätt i årets mätning.

Det ligger nära till hands att dra slutsatsen att ungas boendepreferenser varierar utefter hur det ser ut på bostadsmarknaden och i samhället i stort. I tider med stigande räntor och hög inflation ser många unga fördelarna med hyresrätten. Samtidigt är Växjö en kommun med större tillgång på villor och radhus, vilket troligtvis gör att fler ändå ser det som en möjlighet att flytta till ett eget hus så småningom.

Hur vill du bo?

Växjö jämfört med riket

	Växjö 2021	Växjö 2023	Riksnivå 2021	Riksnivå 2023
Hemma hos föräldrar	1 %	2 %	5 %	7 %
Inneboende hos någon annan	0 %	4 %	3 %	4 %
Annat	2 %	2 %	2 %	3 %
Studentbostad, 1a hand	4 %	10 %	5 %	5 %
Hyr, första hand (ej studentbostad)	21 %	23 %	18 %	25 %
Hyr, andra hand eller tredje hand	0 %	1 %	1 %	1 %
Egen bostadsrätt	34 %	26 %	36 %	32 %
Eget hus eller radhus	37 %	32 %	30 %	23 %

Mindre andel hemmaboende än i övriga landet

På den här sidan jämför vi boendesituationen för unga vuxna i Växjö kommun med situationen i andra delar av landet.

Av de geografiska områden som vi har undersökt, har Växjö kommun minst andel hemmaboende. Stockholms län är det område där störst andel har angivit att de bor hemma hos sina föräldrar.

I Växjö bor cirka 1 400 unga vuxna hemma hos sina föräldrar.

Var man bor i landet påverkar ens möjligheter att flytta hemifrån. I kommuner och städer där bostadsmarknaden inte är lika hårt pressad är det en större andel unga som har lyckats skaffa sig eget boende.

Utvecklingen sedan mätningen 2021 tyder på en något mer pressad bostadsmarknad i Göteborg och Stockholm, medan läget

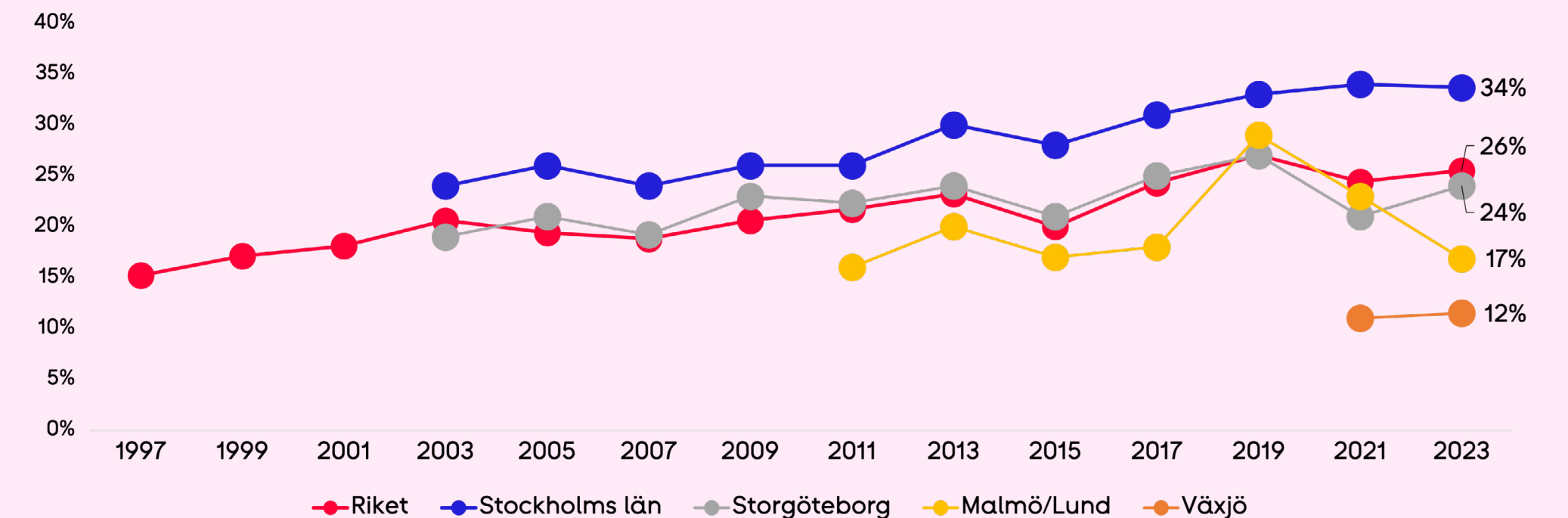
i Malmö och Lund har lättat till fördel för unga.

I Växjö är det jämförelsevis få som bor hemma hos sina föräldrar. Detta har troligtvis att göra med att bostadsmarknaden inte är lika pressad som i storstäderna, samt att Växjö är en stad med mycket studenter som har flyttat in från övriga landet.

Geografi

	Växjö	Övriga Sverige	Stockholm	Göteborg	Malmö/Lund	Jönköping
Hemma hos föräldrar	12%	24%	34%	24%	17%	14%
Inneboende hos någon annan	5%	7%	8%	6%	7%	6%
Eget boende	82%	67%	56%	69%	75%	79%
Annat	2%	2%	2%	2%	1%	2%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Andel hemmaboende över tid och geografi

Tillgången på hyreslägenheter

Diagrammet visar sambandet mellan antalet hyreslägenheter per capita per kommun och andelen hemmaboende. Varje punkt i diagrammet utgörs av en kommun.

Resultatet visar att kommuner med ett lågt antal hyreslägenheter per capita också har en hög andel hemmaboende. Sambandet är förhållandevis tydligt även om det finns undantag. Längst ner till höger, där kommuner med få hyreslägenheter och många hemmaboende finns, är det framförallt socioekonomiskt starka kommuner med stor andel villor. Längst upp till vänster finns istället lite större kommuner med stor andel studenter såsom Linköping, Umeå och Växjö.

Förhållandet mellan andelen hyreslägenheter per capita och andelen hemmaboende bekräftar bilden av att hyresrätter är den absolut viktigaste boendeformen för unga. Vill vi att unga ska kunna flytta hemifrån, så behöver vi hyresrätter.

Dessutom visar den tydligt hur vissa kommuner tar ansvar för att bygga

hyresrätter, medan andra inte gör det. I dessa fall har unga vuxna ofta inget val annat än att flytta till en ort där det finns hyresrätter. På så vis åker vissa kommuner snålskjuts på andra kommuners höga ambitioner. Ansvar för att lösa bostadsbristen är idag inte samordnat på någon nivå högre än den kommunala, vilket bidrar till den utveckling som vi ser här.

Svårare för ensamstående att flytta hemifrån

På den här sidan redovisas de tillfrågades boendeform uppdelat på civilstånd eller samboskap, föräldraskap och kön.

Av resultaten framgår att om man är sambo så är det sannolikt att man också har ett eget boende. 92 procent av alla sambos har svarat att de har en egen bostad. Bland ensamstående är det mycket vanligare att man bor hemma hos sina föräldrar.

Om man tittar på kön kan vi konstatera att en något större andel kvinnor har eget boende och en något större andel män bor hemma hos sina föräldrar. Till skillnad från riket i sin helhet är det något större andel kvinnor än män som bor inneboende. På riks nivå är förhållandet omvänt.

Bland de som har barn är det fem procent som uppger att de bor hemma hos sina föräldrar. Hela 25 procent av de som har barn är inneboende.

Ensamstående har en särskilt svår situation på bostadsmarknaden. De efterfrågar i stor utsträckning samma bostäder som par utan barn, men har en inkomst i stället för två. Därför är det inte förvånande att de bor hemma i högre utsträckning.

Även om andelen med eget boende är hög i Växjö finns en markant skillnad mellan ensamstående och de som bor sambo eller är gifta. Det är 14 procentenheter mindre vanligt att en ensamstående i Växjö har eget boende än de som är sambos. Växjö är dock det område med störst andel ensamstående (män och kvinnor) som har eget boende.

På nationell nivå har det skett en markant ökning av andelen unga med barn som bor hemma hos föräldrar, från 8 procent 2021 till 16 procent i årets mätning. Det är en stor andel unga som bor i generationsboende.

Detta är en utveckling som kan leda till ökad trångboddhet och minskad möjlighet för människor att bestämma över sitt eget liv. I Växjö har andelen unga föräldrar som bor hemma hos sina föräldrar enbart ökat med två procentenheter, däremot har andelen unga med barn som bor inneboende ökat från tre till 25 procent, vilket är en extremt hög ökning. Det blir allt svårare för unga barnfamiljer att hävda sig på Växjös bostadsmarknad.

Att fler kvinnor än män väljer att studera på universitet och högskola bidrar troligtvis till att unga kvinnor i högre utsträckning har eget boende. På nationell nivå har det sett ut på detta sätt sedan vi började undersöka ungas boende 1997. Då var det 12 procent av kvinnorna och 19 procent av männen som var hemmaboende.

Är du gift eller sambo med en partner?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Totalt	Antal svar
Ja, sambo	2%	5%	92%	2%	100 %	187
Ja, gift	0%	50%	50%	0%	100 %	24
Nej	18%	2%	78%	2%	100 %	302

Har du barn?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Totalt	Antal svar
Ja	5%	25%	63%	6%	100 %	48
Nej	12%	3%	83%	1%	100 %	465

Vilket är ditt juridiska kön?

	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende	Annat	Totalt	Antal svar
Kvinna	9%	7%	82%	2%	100 %	290
Man	14%	4%	80%	2%	100 %	214

Andel ensamstående män/kvinnor med eller utan barn som bor i eget boende. (Som svarat nej på frågan om de är sambo eller gifta.)

	Riket	Stockholms län	Storgöteborg	Malmö/Lunds kommuner	Växjö kommun	Jönköping kommun
Ensamstående kvinnor (med eller utan barn) med eget boende	56 %	38 %	54 %	72 %	80 %	73 %
Ensamstående män (med eller utan barn) med eget boende	53 %	45 %	52 %	67 %	76 %	67 %

B.
**De som bor
kvar hemma**

Andelen hemmaboende ökar

Andelen unga vuxna som bor hemma hos sina föräldrar är något högre än vid mätningen 2021. Då var det 11 procent som bodde hemma, jämfört med 12 procent i år. Omräknat i antal innebär det att cirka 1 400 unga vuxna i Växjö kommun är hemmaboende år 2023.

På nationell nivå har andelen unga som bor hemma hos sina föräldrar ökat stadigt, från 15 procent 1997 till 26 procent i årets mätning.

92 procent av de hemmaboende unga vuxna i Växjö uppger att de har ett eget rum, att jämföra med nivån i riket som är 89 procent.

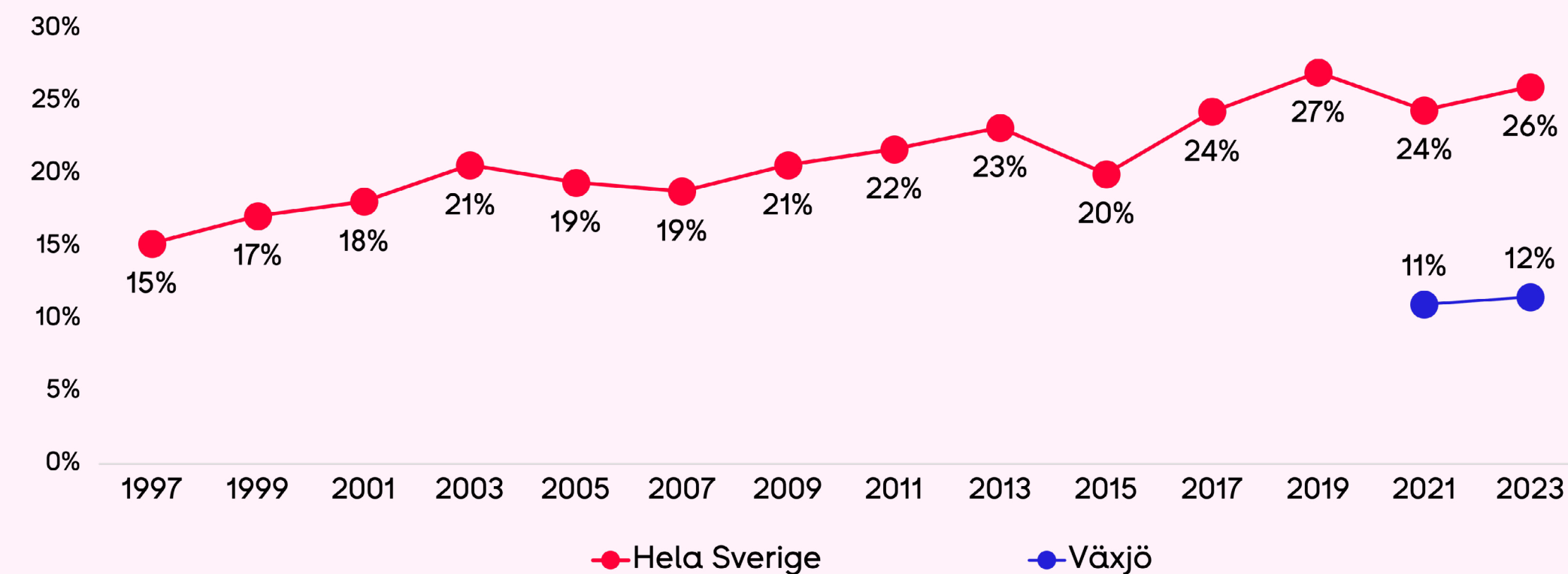

Nära var tionde hemmaboende ung vuxen i Växjö saknar idag ett eget rum.

Andelen unga som bor hemma har ökat kraftigt sedan 1997.

Förändring över tid
Andel hemmaboende

Har du ett eget rum där du kan dra dig undan och vara ifred?

92% → uppger att de har ett eget rum

Den långsiktiga trenden är tydlig: det blir svårare och svårare för unga att flytta hemifrån.

Utbudet av hyresrätter är avgörande för ungas inträde på bostadsmarknaden. På nationell nivå har antalet hyresrätter per capita minskat i takt med att hemmaboendet har ökat.

Samtidigt har priserna i det ägda boendet stigit kraftigt.

Sett till det ekonomiska klimatet ser läget inte ut att förbättras. Unga vuxna får det allt svårare med stigande inflation och räntor, kombinerat med ett i stort sett avstannat bostadsbyggande.

Ofrivilligt hemmaboende

84 procent av de som bor kvar hemma svarar att de vill bo på ett annat sätt än de gör idag. Denna grupp är alltså ofrivilligt hemmaboende. Omräknat i antal motsvarar detta cirka 1 100 personer. Andelen unga som trots allt vill bo kvar hos sina föräldrar har ökat sedan förra undersökningen. Då var det 91 procent som angav att de inte ville bo hemma.

I figuren till höger redovisas hur denna grupp skulle vilja bo om de fick välja fritt. Den mest eftertraktade boendeformen är hyresrätt med förstahandskontrakt, 48 procent har valt den som förstahandsval. Detta är en markant ökning från förra mätningen då endast 22 procent ville bo i hyresrätt. 2021 var det i stället bostadsrätt som var populärast med 39 procent.

Den långsiktiga trenden är tydlig: det blir svårare och svårare för unga att flytta hemifrån.

Det första steget ut på bostadsmarknaden är hyresrätten, särskilt i ekonomiskt svårare tider. Sedan mätningen 2021 har andelen hemmaboende som vill bo i hyresrätt alltså ökat från 22 till 48 procent. En liknande ökning ser vi i Stockholm län, där preferensen för hyresrätt ökat från 16 till 34 procent.

Både Växjö kommun och Stockholms län skiljer sig lite från övriga storstadsområden och resten av Sverige när det gäller denna punkt. Intresset för bostadsrätt har minskat generellt men i just dessa geografiska områden har det minskat extra mycket, till fördel för hyresrätten.

I Stockholms län korrelerar de skiftande preferenserna ganska väl med upp- och nedgångar i bostadspriser i Stockholm. Intresset för bostadsrätter har ökat i samband med relativa prisspurter, som de under 2017 och 2021. Motsatt gäller för de

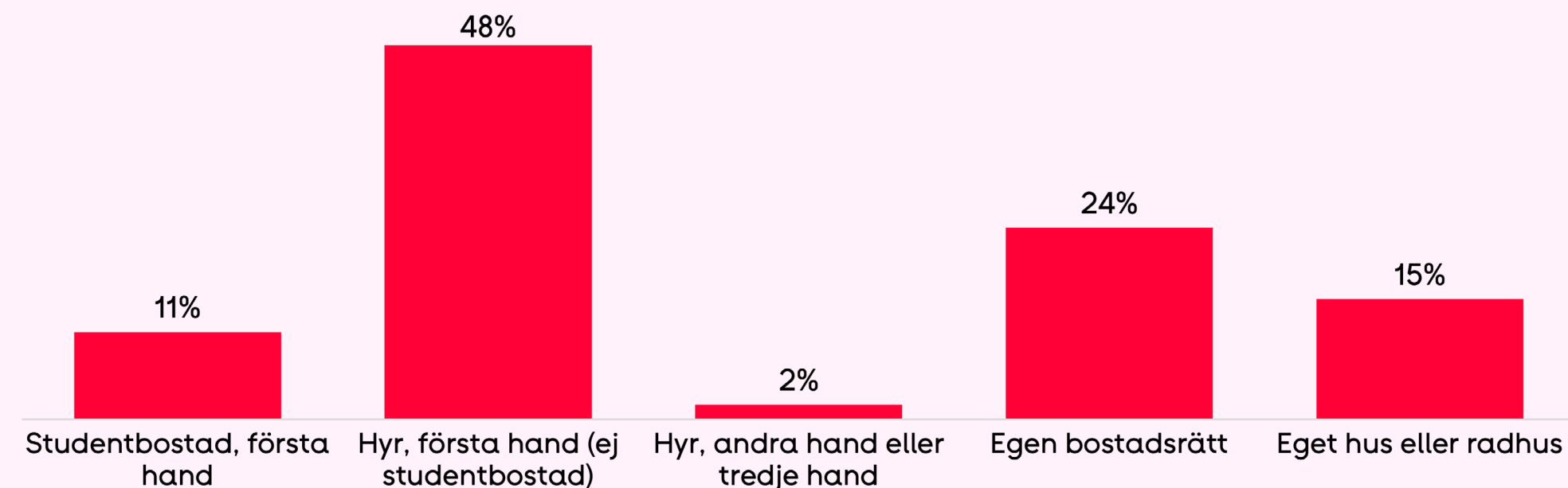
relativa prisnedgångar som ägde rum under 2019 och 2023, då skiftade preferenserna hos hemmaboende till fördel för hyresrätten. En möjlig förklaring är att folk tenderar att tro att priserna kommer att fortsätta att stiga i tider av prisuppgångar (se exempelvis Hemnets [Köparbarometer](#)). Förhoppningen att göra vinst på sitt boende kan göra bostadsrätten attraktiv, medan hyresrätten blir mer attraktiv när man tror att priserna kommer att fortsätta att falla.

Korrelationen mellan preferens för hyresrätt och prisnedgångar på den ägda marknaden är inte lika tydlig i Växjö som i Stockholms län. Det kan givetvis vara helt andra faktorer som påverkar hyresrättens attraktivitet, exempelvis kan stigande räntor avskräcka unga från ägt boende. Därtill har Växjö haft en hög nyproduktionstakt under de senaste åren, vilket kan göra att det känns möjligt att få tag på en hyresrätt.

Andel som bor hemma hos vårdnadshavare som svarat att de inte vill bo hemma

84 % → av de svarande vill inte bo hemma

Hur vill du bo?

Hemmaboende i Sveriges kommuner

I Statistiska centralbyråns (SCB) statistik över hemmaboende unga vuxna, som Hyresgästföreningen här presenterar i kartformat, kan man se hur hemmaboendet utvecklar sig i Sveriges kommuner från 1998 fram till SCBs senaste sammanställda statistik, från 2021. Rött betyder en hög andel hemmaboende och blått betyder en låg andel hemmaboende. Jämförelsen visar att hemmaboendet ökar i Sverige, särskilt i storstadsområdena.

Vad som framgår är, likt tidigare års resultat, att hemmaboendet är mest utbrett i kranskommunerna kring storstäderna. Dessa kranskommuner har i regel en högre andel villaboende. Eventuellt kan det vara så att det är mer accepterat att bo kvar hemma om föräldrar eller vårdnadshavare bor i villa. Det kan också handla om att det finns få bostäder i dessa kommuner som unga kan efterfråga. Alltså, om man ska flytta hemifrån blir det till en annan kommun.

Det gäller särskilt kommuner med höga medelinkomster. I dessa kommuner, som exempelvis Täby utanför Stockholm eller Vellinge utanför Malmö, har man som hemmaboende tillgång till storstädernas utbud och möjligheter, samtidigt som man ofta har föräldrar med god ekonomi som bor i villa eller radhus där man kan utvidga pojk- eller flickrummet till ett halvt källarplan eller liknande. I storstadskommunerna innanför kranskommunerna är möjligheterna att på ett bra sätt anpassa boendet efter ytterligare en vuxen också mindre, eftersom man oftare bor i flerfamiljshus. Det här mönstret är tydligast runt Stockholm, Göteborg och Malmö, men kan även skönjas runt andra städer.

Två kommuner skiljer ut sig på ett helt annat sätt: Uppsala och Lund har studenter som kommer från hela landet och för dem är inte hemmaboende ett alternativ. Hög andel unga som studerar och som inte kan bo hemma gör att Uppsala och Lund har landets lägsta andel hemmaboende unga vuxna.

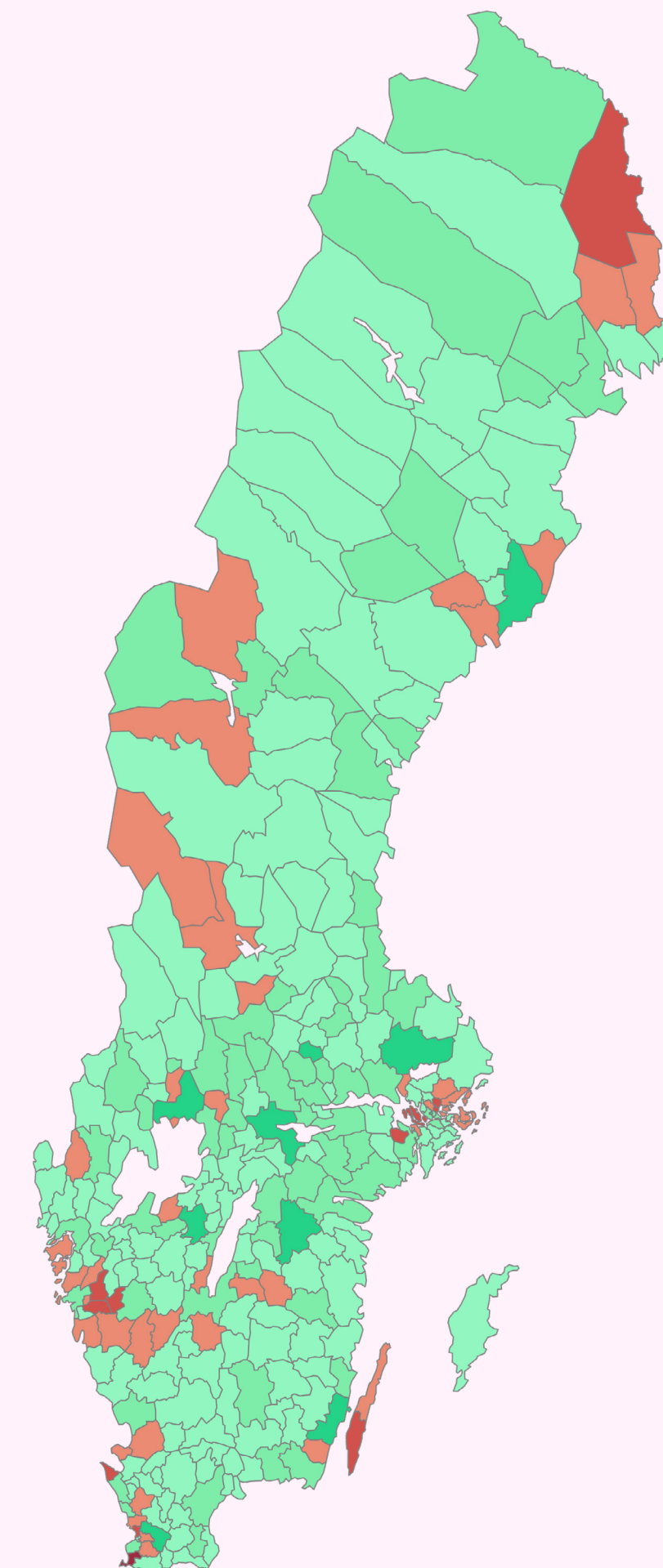

SCBs statistik över hemmaboende gäller unga mellan 21 och 24 år som är folkbokförda hemma hos sina vårdnadshavare. Detta bidrar till att SCB redovisar en högre grad av hemmaboende än vår undersökning.

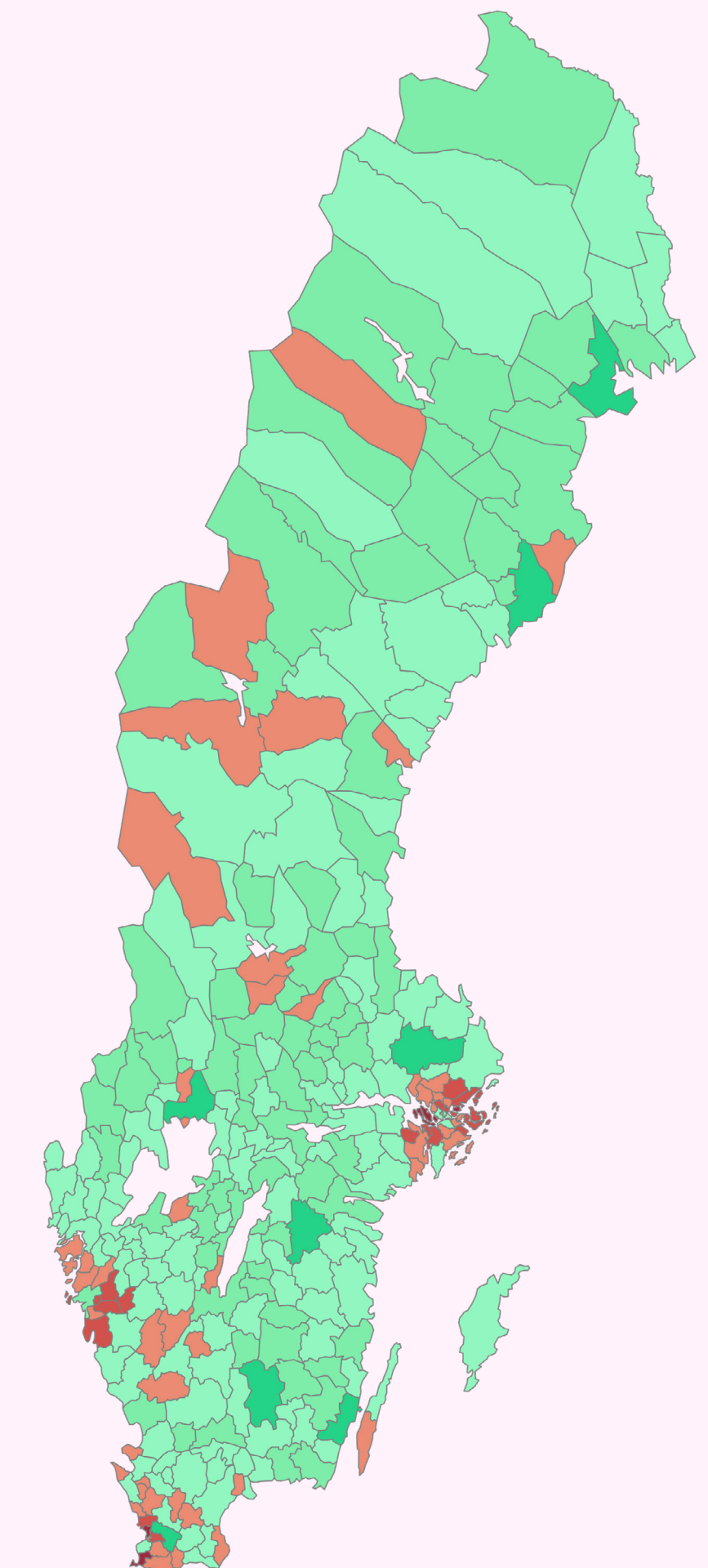
Det är vanligare att man bor hemma om man är yngre, och dessutom förekommer det att unga flyttar till temporära boendelösningar utan att ändra sin folkbokföringsadress.

Andel 21–24 åringar som är folkbokförda hos sina föräldrar

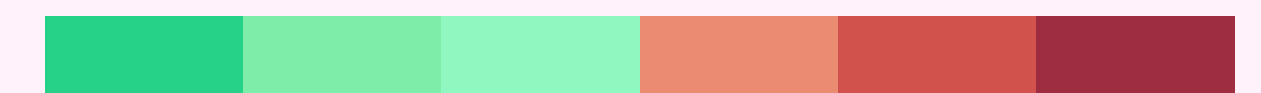
Riket 1998

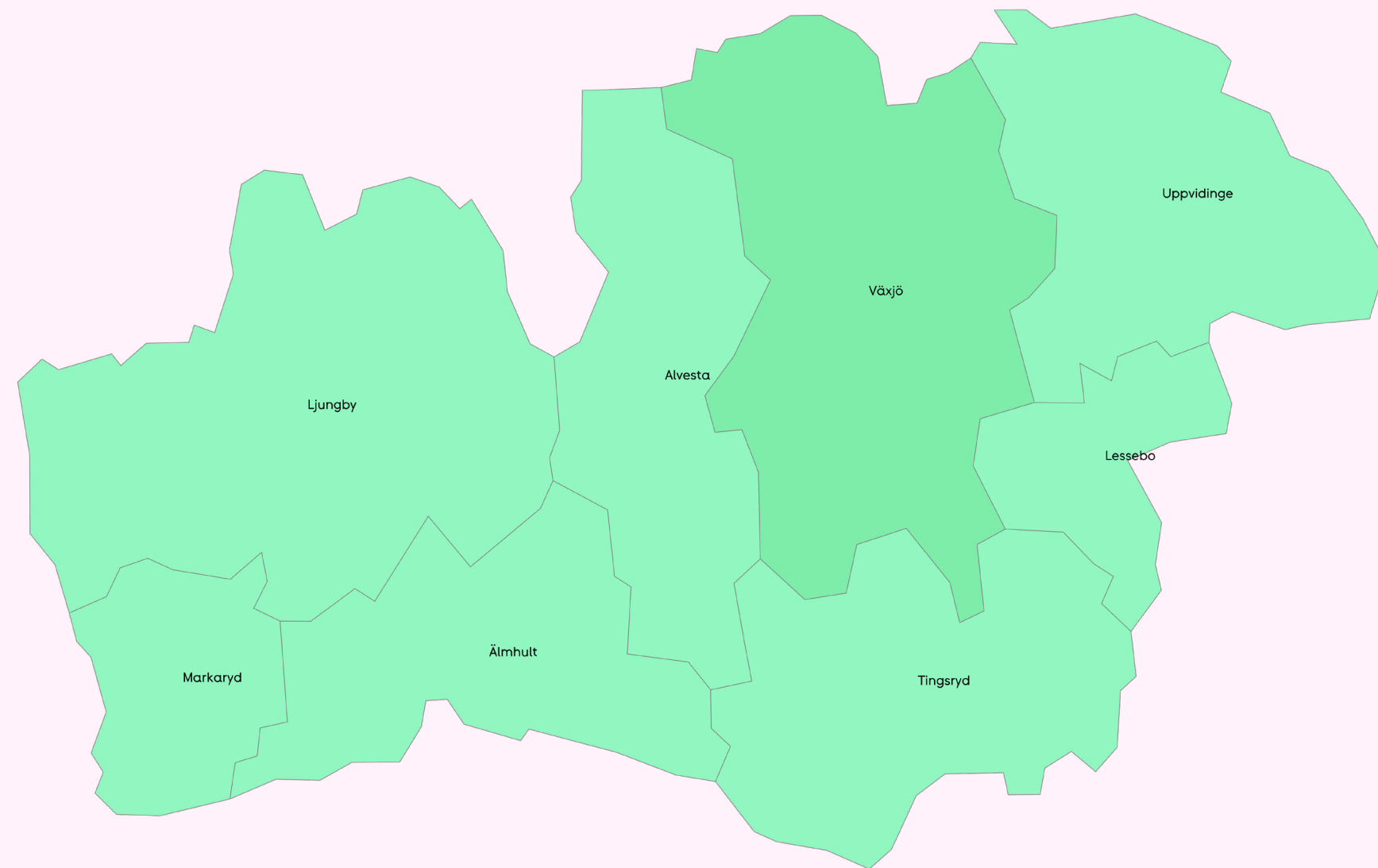
Riket 2021

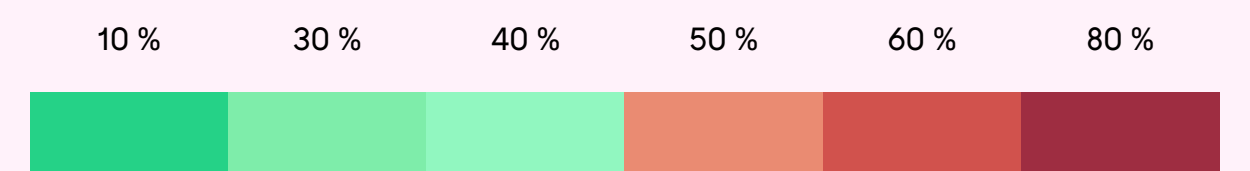
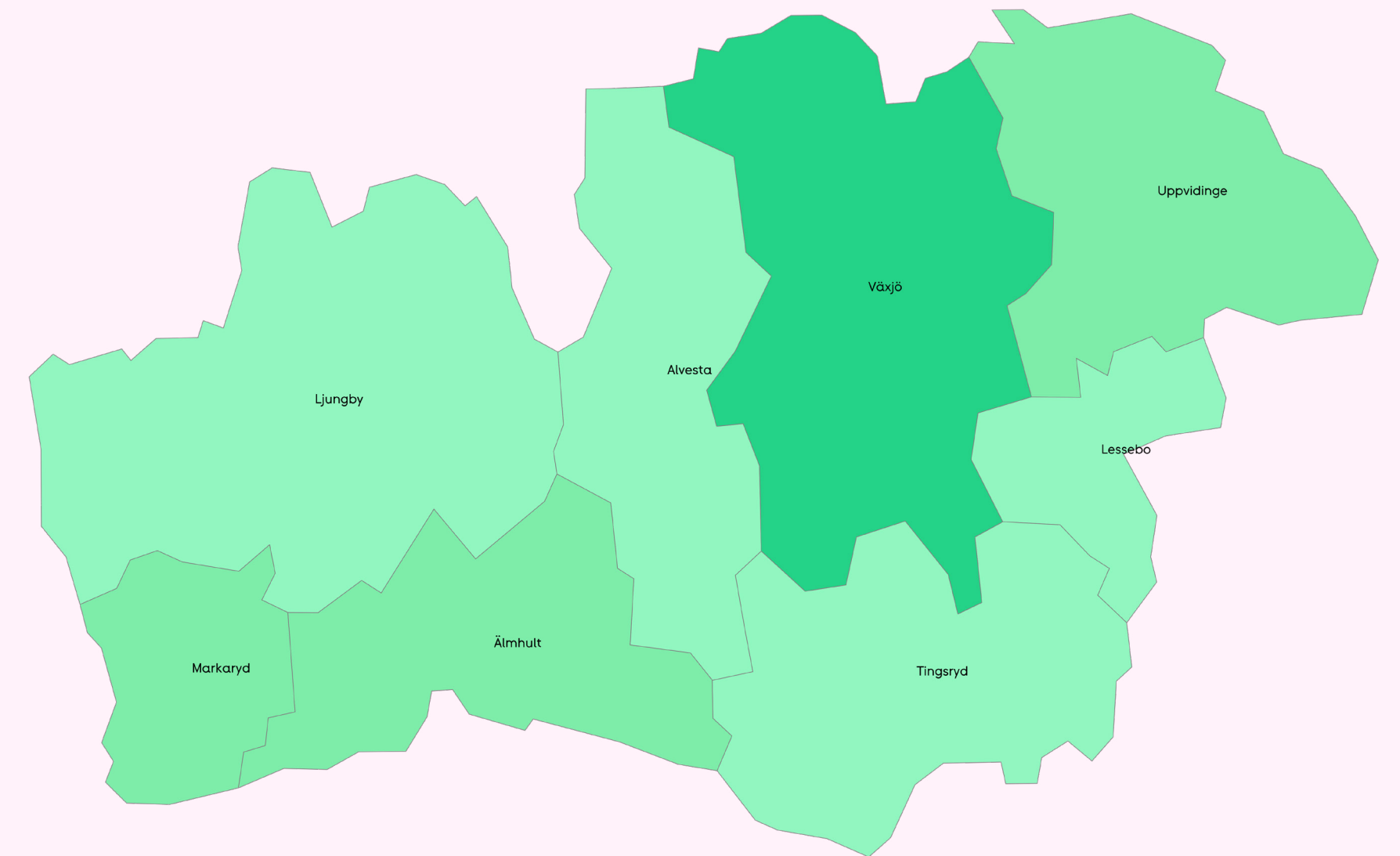
10 % 30 % 40 % 50 % 60 % 80 %

Andel 21–24 åringar som är folkbokförda hos sina föräldrar
Kronobergs län 1998

Andel 21–24 åringar som är folkbokförda hos sina föräldrar
Kronobergs län 2021

C. De som har eget boende

De flesta bor i hyresrätt

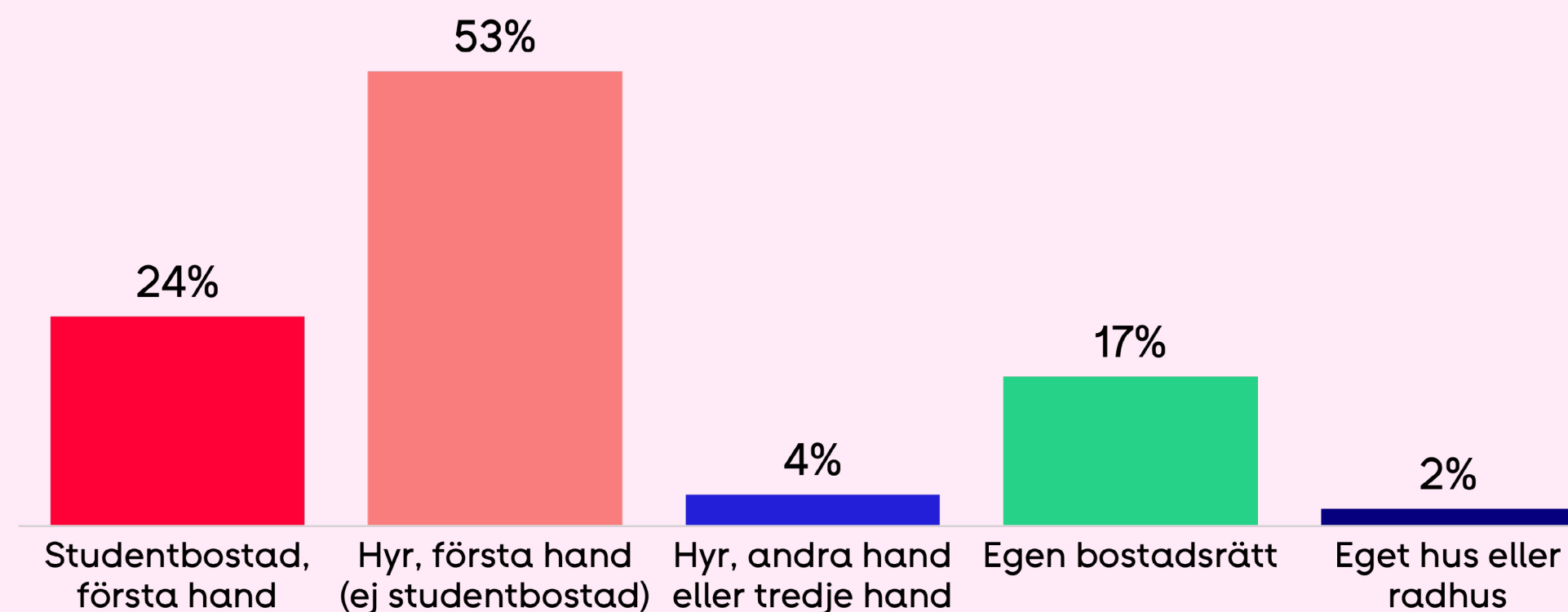
Bland de unga som har eget boende är hyresrätt med förstahandskontrakt den vanligaste boendeformen. Växjö är det område som vi har undersökt som har allra högst andel unga vuxna som bor i studentbostad: 24 procent. Andelen i studentbostad i riket i sin helhet är 14 procent.

Andelen som bor i bostadsrätt är lägre i Växjö (17 procent) än i riket i sin helhet (24 procent). Även andelen i eget hus eller radhus är lägre i Växjö, två procent jämfört med sju procent på riksnivå.

Hyresrätt är den överlägset vanligaste upplåtelseformen bland unga i Växjö och i riket i sin helhet.

Hur bor du?

Hyr boende (förstahandskontrakt, andrahandskontrakt eller studentbostad) är den vanligaste upplåtelseformen bland unga i Växjö. Andelen som hyr sitt boende har ökat stadigt i alla geografiska områden sedan 2019, se tabellen här bredvid.

Den här utvecklingen kan ha att göra med att fler hyresrätter blivit tillgängliga till följd av 2010-talets relativa höga nyproduktionstakt.

Bostadsrätter som boendeform är dessutom inte lika vanligt i mindre kommuner. I Växjö utgörs bostadsbeståndet av endast 18 procent bostadsrätter att jämföra med 21 procent i Jönköping exempelvis.

	Andel i hyresrätt 2019	Andel i hyresrätt 2021	Andel i hyresrätt 2023
Storstockholm	28 %	32 %	37 %
Göteborg	40 %	42 %	43 %
Malmö/Lund	36 %	38 %	43 %
Jönköping	-	-	53 %
Växjö	-	48 %	53 %
Övriga Sverige	48 %	50 %	56 %

	Andel i hyrt boende 2019	Andel i ägt boende 2019	Andel i hyrt boende 2021	Andel i ägt boende 2021	Andel i hyrt boende 2023	Andel i ägt boende 2023
Stockholms län	53 %	46 %	57 %	43 %	60 %	41 %
Storgöteborg	66 %	34 %	65 %	35 %	67 %	33 %
Malmö/Lund	64 %	36 %	64 %	36 %	71 %	30 %
Jönköping	-	-	-	-	69 %	30 %
Växjö	-	-	71 %	24 %	81 %	19 %
Övriga Sverige	64 %	36 %	72 %	29 %	72 %	30 %

Unga hyresgäster

I princip alla unga som hyr sin bostad i första hand i Växjö har ett skriftligt kontrakt för sitt boende. En procent av de som hyr en studentbostad har bara ett muntligt kontrakt, bland de med vanliga kontrakt är motsvarande andel noll.

99 procent av unga i Växjö som har ett förstahandskontrakt på en hyreslägenhet svarar att deras kontrakt inte är tidsbegränsat. Bland de som bor i studentbostad uppger 23 procent att deras boende är tidsbegränsat.

När det gäller hyreskontrakt för studentbostäder antas att de svarande har tolkat frågan olika. Vissa har troligtvis angivit att deras boende är tidsbegränsat då det är kopplat till ett studiekrav, medan andra ansett att deras studentboende är villkorat snarare än tidsbegränsat. Därtill gäller olika regler för olika studentbostadsbolag.

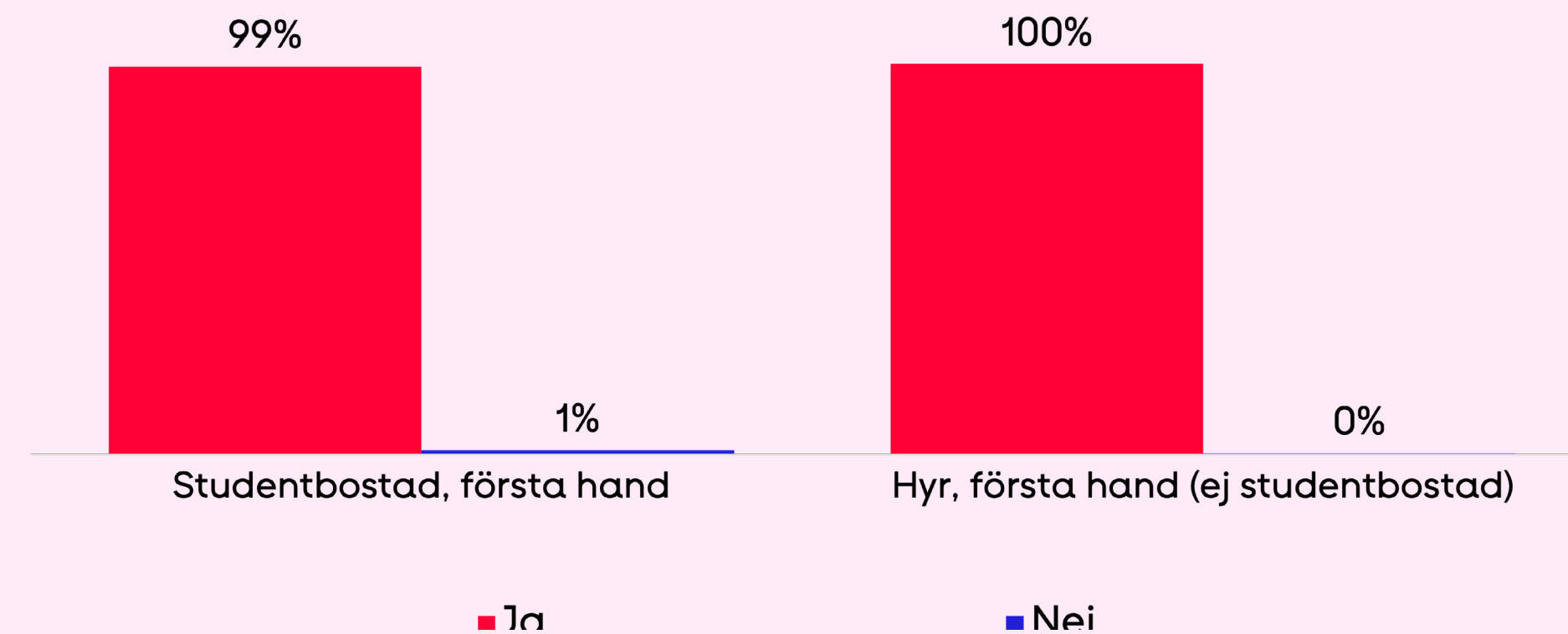

Den svenska förstahandshyresmarknaden är generellt sett ordnad och professionell, vilket återspeglas av att nästan alla har ett skriftligt kontrakt för sitt boende. Att ha ett skriftligt kontrakt gör det lättare att ha koll på och kräva ut sina rättigheter som hyresgäst.

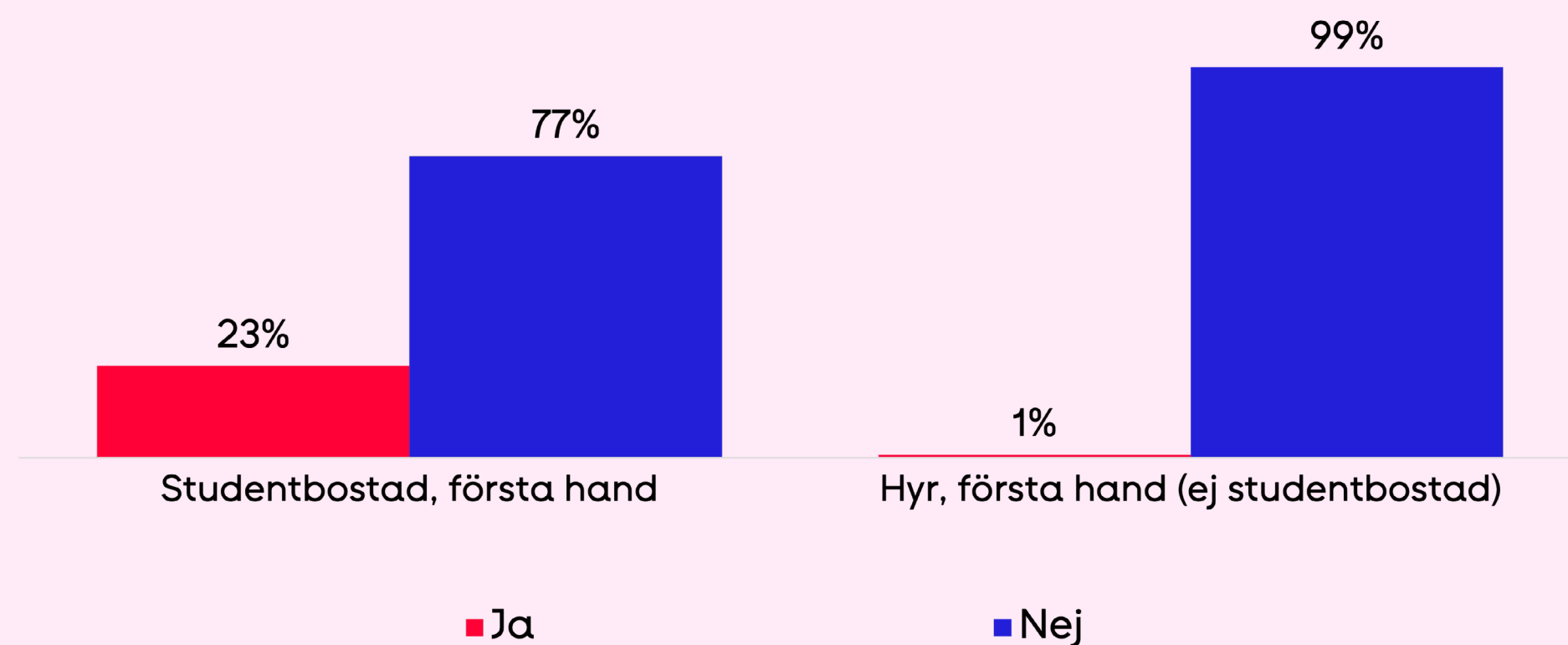
Det är ovanligt med tidsbegränsade kontrakt, vilket är en konsekvens av lagstiftning och regler som tar tillvara på hyresgästers intressen och rättigheter.

På nationell nivå ökar handeln med svartkontrakt. Det är inte tillåtet att handla med hyreskontrakt i Sverige. Varken hyresvärden eller den tidigare hyresgästen får lov att ta betalt från en ny hyresgäst. Trots detta är det alltså allt fler unga vuxna i Växjö som någon gång har betalat för ett hyreskontrakt. Detta beror troligtvis på att allt fler ser hyresrätt som det bästa eller enda alternativet, men har inte tillräckligt med kötid för att få en lägenhet.

Har du ett skrivet kontrakt?

Är ditt boende tidsbegränsat?

Hur unga med eget boende skulle vilja bo

I figuren till höger kan vi se hur unga vuxna i Växjö som har flyttat hemifrån bor idag och hur de helst skulle vilja bo. En generell iakttagelse är att den nuvarande boendeformen verkar förstärka preferensen för just den typen av boende.

Den största andelen av de som hyr en studentbostad vill fortsätta att bo i denna typ av boende. Resterande är ganska lika fördelade mellan hyresrätt, bostadsrätt och eget hus eller radhus.

Bland de som har en hyreslägenhet med förstahandskontrakt vill 32 procent fortsätta att hyra och 43 procent skulle vilja flytta till hus eller radhus. De som äger sitt boende med bostadsrätt vill i regel fortsätta att göra det.

Det är för få svarande i kategorierna "Hyr, i andra eller tredje hand", samt "Eget hus eller radhus", för att visa fördelningen i önskemål.

Det framhålls ofta att det ägda boendet är målet med bostadskarriären, men vår undersökning visar att detta inte nödvändigtvis stämmer.

De som bor i hyresrätt vill i allt högre utsträckning fortsätta att göra det, sett till utvecklingen i 2021 och 2023 års undersökning.

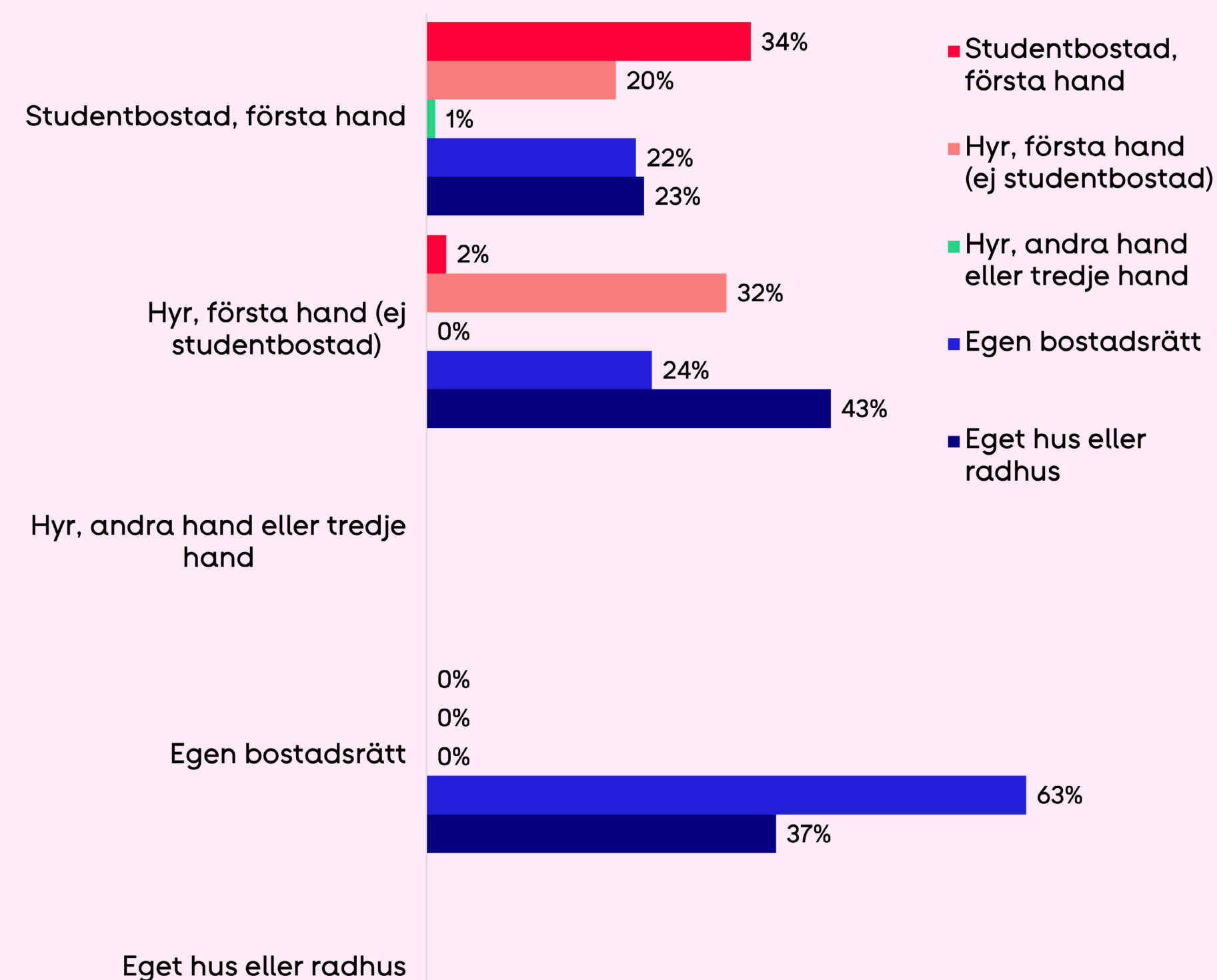
Bland de som bor i mer tillfälliga hyresboenden, såsom studentboende eller andra eller tredje hand, är bostadsrätt det mest populära alternativet. Men skillnaden i preferens mellan hyres- och bostadsrätt har minskat avsevärt från undersökningen 2021. Hyresrätten blir allt populärare även bland dessa grupper.

Jag bor i	Jag vill bo i	2021	2023
Student-hyresrätt	En hyresrätt med förstahandskontrakt	28 %	20 %
	En egen bostadsrätt	37 %	22 %
	I ett eget hus eller radhus	21 %	23 %
Andra eller tredje-hand	En hyresrätt med förstahandskontrakt	31 %	%
	En egen bostadsrätt	38 %	%
	I ett eget hus eller radhus	31 %	%
Första hand	En hyresrätt med förstahandskontrakt	27 %	32 %
	En egen bostadsrätt	27 %	24 %
	I ett eget hus eller radhus	44 %	43 %

Hur bor du idag/hur vill du bo?

Typ av boende idag:

Önskemål om boendeform

D. De som bor i andra hand

De som bor i andra hand

I figuren till höger redovisas huruvida respondenter som hyr i andra eller tredje hand har ett skrivit kontrakt för uthyrningen.

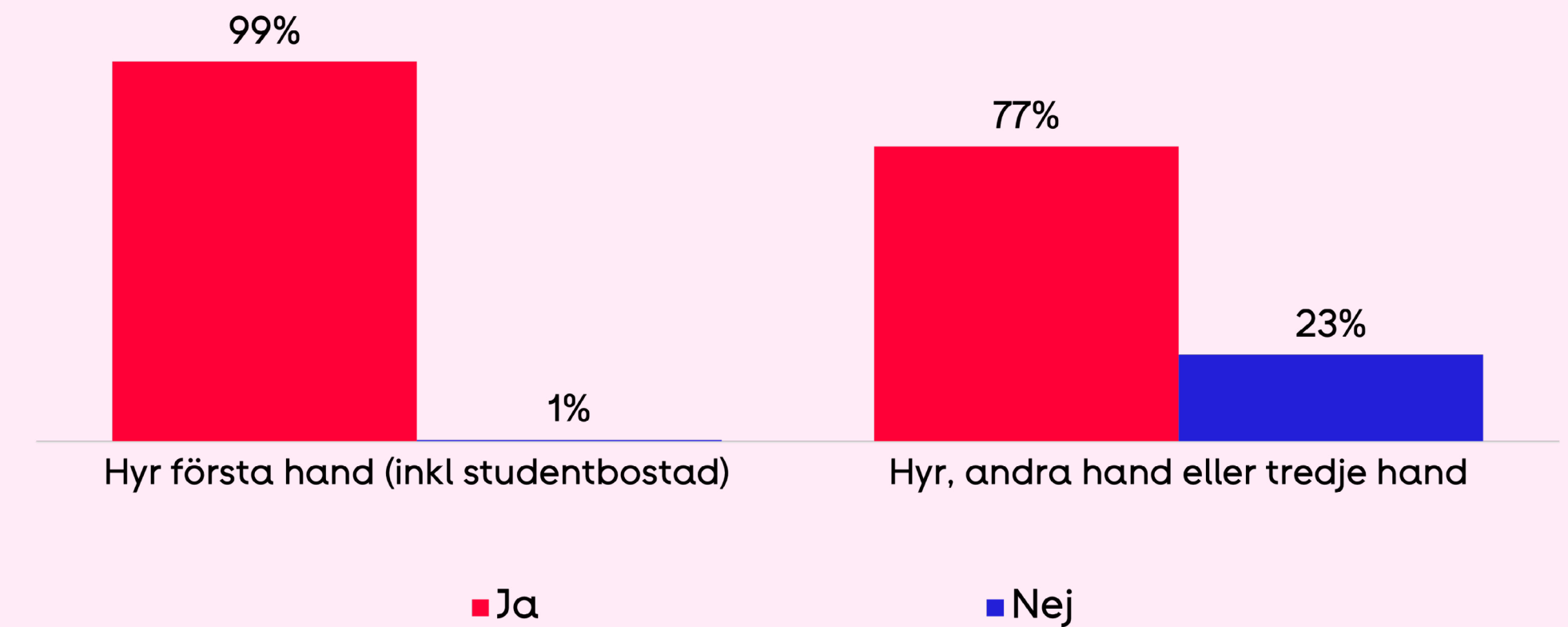
De flesta uppger att de har ett skriftligt kontrakt, 77 procent. 23 procent uppger att de enbart har ett muntligt kontrakt. Detta är en ökning från förra mätningen då det inte var någon alls som hade angivit att bara hade ett muntligt kontrakt.

Notera att i detta avsnitt slår vi ihop boendeformerna "hyr första hand" med "hyr studentbostad första hand."

23 % av de som bor i andra hand i Växjö saknar ett skrivet kontrakt.

Har du ett skrivet kontrakt?

Andra eller tredjehandsupplåtelser är otrygga boendeformer. De är i princip alltid tidsbegränsade (även om det inte alltid uppfattas så av den som hyr) och om man hyr en bostadsrätt i andra hand kan hyran vara väldigt hög.

I denna kontext är det alarmerande att 23 procent av andrahandshyresgästerna i Växjö saknar ett skriftligt kontrakt. Exakt vad det beror på är svårt att avgöra. En förekommande nationell orsak är att en viss del av de som bara har muntliga kontrakt bor i olovliga andrahandsupplåtelser, alltså där förstahandshyresgästen eller bostadsrättshavaren inte egentligen får lov att hyra ut sin bostad.

E. Ekonomi och trygghet

Vad unga betalar för sitt boende

I figuren till höger kan vi se fördelningen av boendekostnader för hela gruppen unga vuxna i Växjö. Den största gruppen har en månadskostnad mellan 4 000–5 999 kronor (38 procent) och den näst största gruppen har en månadskostnad på 6 000–7 999 kronor. Fördelningen ser ungefär likadan ut som den gjorde 2021. Även då var den största gruppen de som betalade 4 000–5 999 kronor, men i övrigt var det fler unga som hade lägre boendekostnader. Andelen som betalade 2 000 till 3 999 uppgick till 29 procent och det var bara sex procent som betalade mer än 8 000 kronor i månaden.

Bland de som bor hemma hos sina föräldrar uppger hälften att de betalar mindre än 2 000 kr per månad. Vid mätningen 2021 var det en större majoritet (65 procent) som betalade mindre än 2 000 kronor. I årets mätningen är det sex procent av de som bor hemma som betalar mer än 8 000 kronor för sitt boende per månad, detta är också en ökning från mätningen 2021, då ingen som bodde hemma svarade att de betalade mer än 8 000 kronor för sitt boende.

Kostnaderna bland unga i boendetyper "annat" visas inte då det är en för liten grupp för att dela upp.

Fördelningen av boendekostnader i Växjö skiljer sig lite från riket i sin helhet. Framför allt är det en mindre andel i Växjö som betalar mer än 8 000 kronor för sitt boende. På riksnivå är denna grupp den näst största och utgör 22 procent av de unga vuxna.

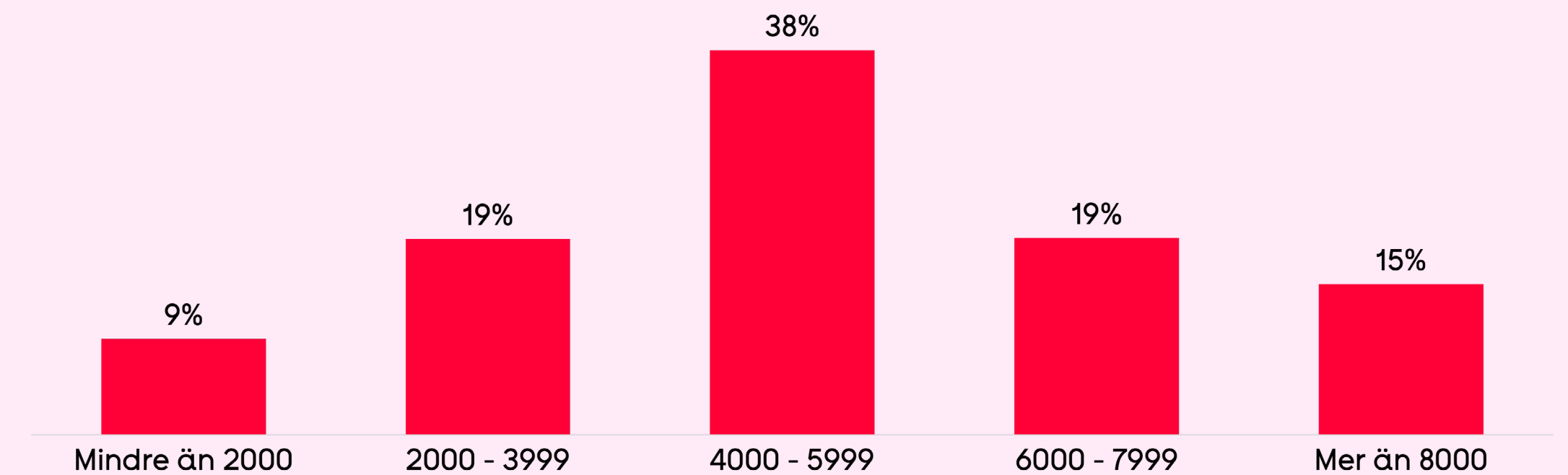
Samtidigt har gruppen som betalar mer än 8 000 kronor i månaden ökat även i Växjö. Den har mer än fördubblats sedan 2021 då den uppgick till sex procent.

Även på nationell nivå blir det allt dyrare för en allt större grupp unga att bo. Andelen som betalar mindre än 2 000 kronor för sitt boende i månaden har minskat i våra tre senaste undersökningar. 2019 var det

25 procent, 2021: 20 procent, och i årets undersökning är det bara 16 procent som betalar mindre än 2 000 kronor i boendekostnader. Detta trots att andelen unga som bor kvar hemma har ökat, en grupp som annars brukar ha låga eller inga kostnader för sitt boende.

Att allt fler unga i Växjö som bor hemma betalar mer för sitt uppehälle hänger troligtvis ihop med att det ekonomiska läget även påverkar de unga vuxnas föräldrar, som kanske kämpar med att få ekonomin att gå ihop.

Hur mycket betalar du per månad för ditt boende? (kr)

Genomsnittlig månadskostnad i olika boendeformer

	Totalt	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende
Mindre än 2000	9 %	56 %	6 %	3 %
2000 - 3999	19 %	26 %	37 %	17 %
4000 - 5999	38 %	7 %	47 %	42 %
6000 - 7999	19 %	5 %	8 %	22 %
Mer än 8000	15 %	6 %	2 %	17 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %

Kvar att leva på

Det finns en ganska stor spridning i hur mycket pengar som unga vuxna har kvar när boendet är betalt. 42 procent har mindre än 9 000 konor att leva på, 28 procent har mellan 9 001 och 14 999 kronor kvar, och 30 procent har mer än 15 000 kvar.

I tabellen redovisas kvar att leva på per boendeform. Ungefär var fjärde hemmaboende svarar att de har mindre än 3 000 kronor kvar varje månad (26 procent). I kontrast har var tredje med eget boende mer än 15 000 kvar att leva på när boendet är betalt.

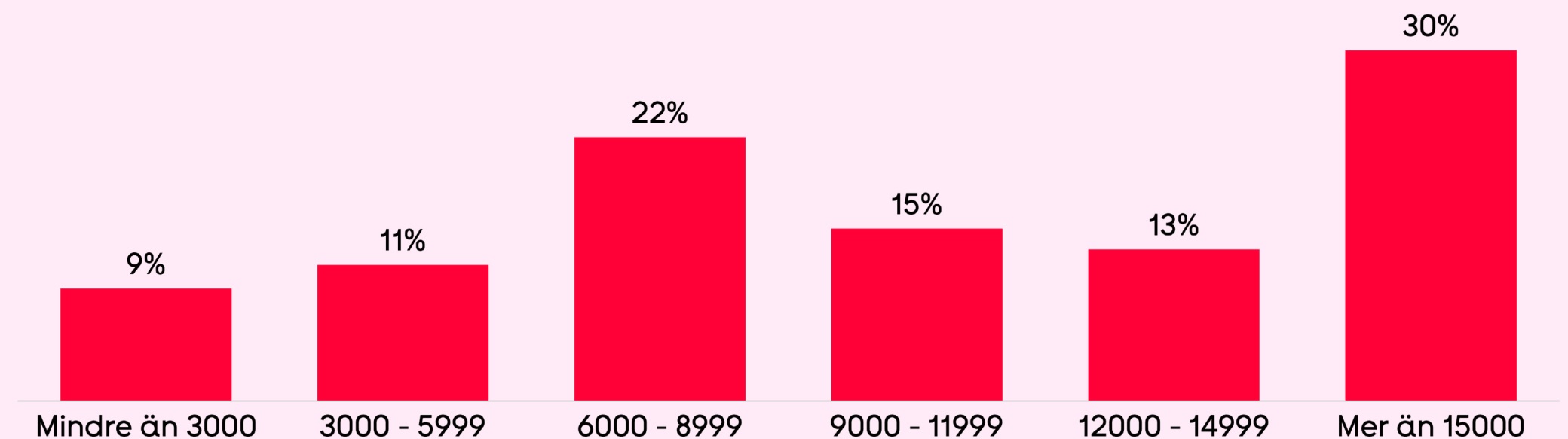
Att det är förhållandevis många som har ganska mycket kvar att leva på är troligtvis en kombination av man tenderar att underskatta sina bostadskostnader och att överskatta intäkter. Åldersuppdelningen förklarar till viss del skillnaden mellan boendeformer då det är äldre som har mer pengar och de som också bor i egen bostad.

Kvar att leva på bland unga i boendetyper "annat" visas inte då det är en för liten grupp för att dela upp.

42 % av unga i Växjö har inte råd med Konsumentverkets beräknade hushållskostnader när bostadskostnaden är betald.

När ditt boende är betalt, hur mycket pengar har du kvar per månad? (kr)

Kvar att leva på i olika boendeformer

	Totalt	Hemma hos föräldrar	Inneboende hos någon annan	Eget boende
Mindre än 3000	9%	26%	19%	6%
3000 - 5999	11%	14%	11%	11%
6000 - 8999	22%	16%	10%	12%
9000 - 11999	15%	13%	10%	15%
12000 - 14999	13%	2%	41%	13%
Mer än 15000	30%	29%	16%	31%
Totalt	100%	100%	100%	100%

Unga i Växjö har en större summa kvar när boendet är betalt, jämfört med resultatet från undersökningen 2021. Inkomsterna har ökat för flera i den undersökta gruppen, men för gruppen som helhet har inflationen ätit upp en stor del av löneökningarna.

Konsumentverkets beräknade hushållskostnader för en ung person i en mindre stad är ungefär 9 500 kronor, förutsatt att personen bor själv.

Andelen unga som lever på mindre än Konsumentverkets beräknade hushållskostnader är alltså mer än 42 procent.

Om man bara kollar på de som har eget boende, och därmed utesluter de som inte nödvändigtvis har en egen ekonomi, är det mer än 41 procent som har mindre pengar kvar än konsumentverkets beräknade hushållskostnader.

Ekonomisk stabilitet och förutsägbarhet

Av samtliga unga vuxna i Växjö är det 81 procent som vet vilken inkomst de kommer att ha nästkommande månad. Detta är en liten ökning sedan förra mätningen, då andelen uppgick till 77 procent. 92 procent vet vilken kostnad de kommer att ha för sitt boende. 18 procent har köpt en bostad med hjälp av vänner eller familj.

Om man bryter ner siffrorna kring vilken kostnad man kommer att ha för sitt boende nästa månad per boendeform, framgår att det främst är de med eget boende samt de som bor inneboende som vet vilken boendekostnad de kommer att ha. Unga som bor hos sina föräldrar lever med mindre ekonomisk förutsägbarhet. Bland de som bor hemma hos sina föräldrar är det en tredjedel som uppger att de inte vet vilken inkomst de kommer ha nästa månad, jämfört med 17 procent bland de som har ett eget boende.

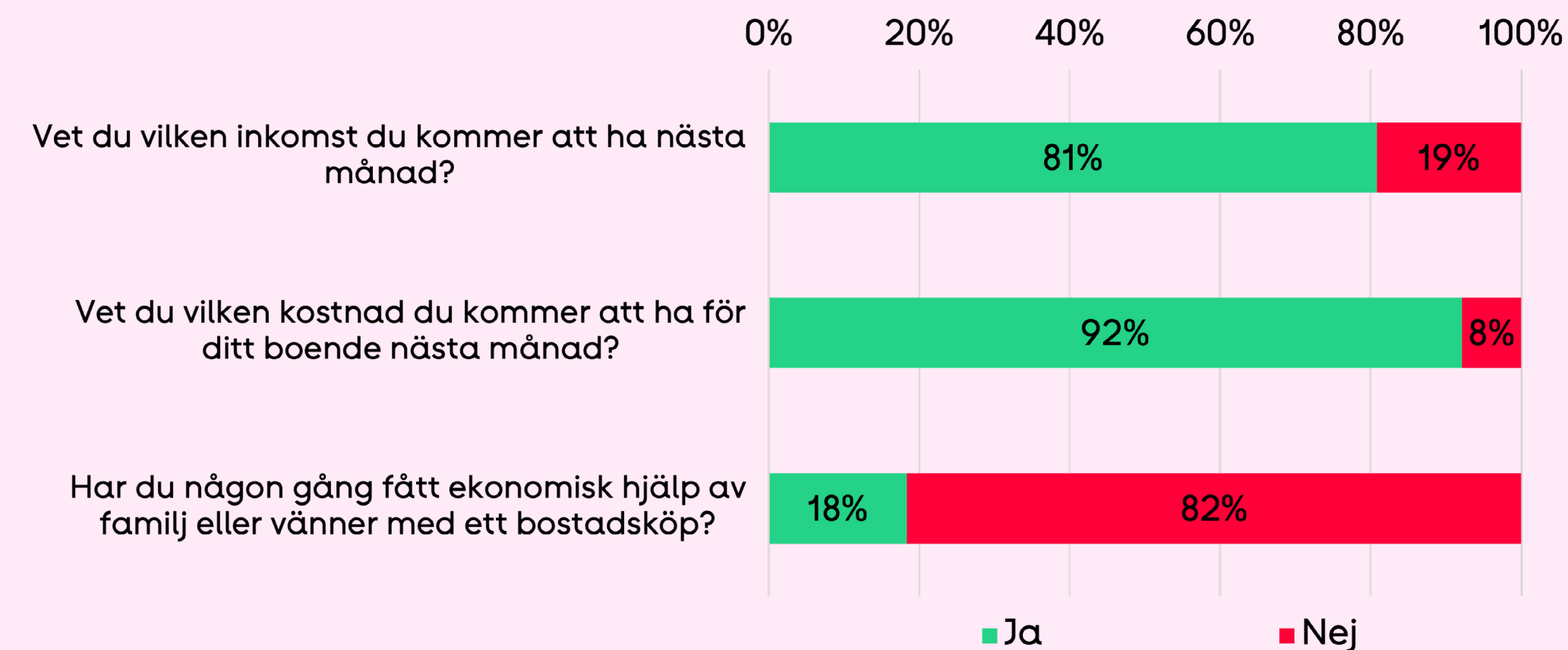
Det är för få svarande i boendetyper "annat", för att visa fördelningen på frågan "Vet du vilken inkomst du kommer att ha nästa månad?"

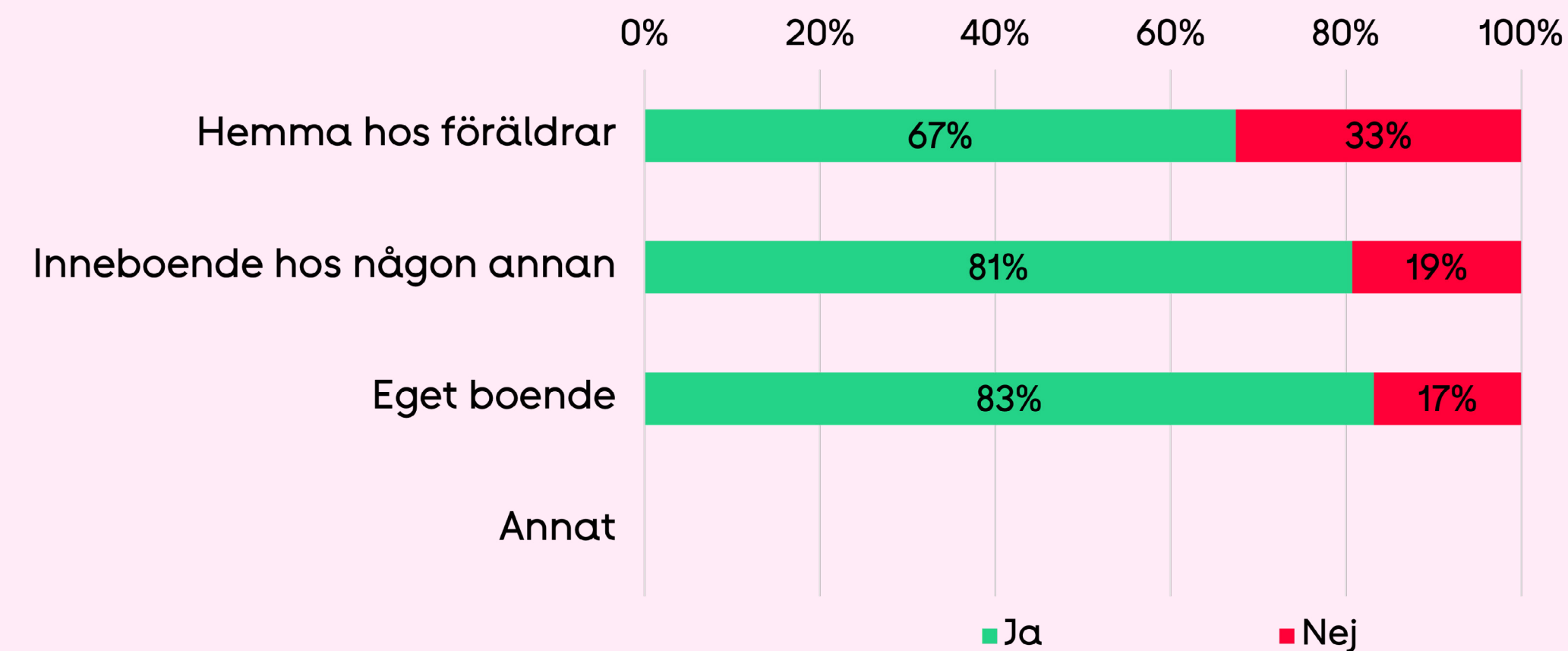
På riksnivå har den ekonomiska förutsägbarheten bland unga vuxna i Sverige varit relativt oförändrad under de senaste fem åren. Många, men långt ifrån alla, vet vad de kommer att ha för boendekostnad nästkommande månad. Till antal är det unga hemmaboende som är den största gruppen som lever med en låg nivå av ekonomisk förutsägbarhet.

I Växjö har den andelen som vet vilken inkomst de kommer ha nästa månad ökat sett till hela gruppen unga vuxna, men när

man bryter ner det per boendeform ser vi att det främst är gruppen som bor i eget boende som har en förbättrad situation. Tvärt om har andelen av de som bor hos sina föräldrar och vet vilken inkomst de kommer att ha nästa månad minskat från 77 procent i förra mätningen till 67 i år. Även inneboende lever i allt högre grad av ekonomisk otrygghet. Vid förra mätningen visste alla inneboende vilken inkomst de skulle ha nästkommande månad och nu uppgår andelen som vet vad de kommer ha för inkomst till 81 procent.

Vet du vilken inkomst du kommer att ha nästa månad? Per boendetyp

Ekonomisk hjälp från vänner och familj

79 procent av unga vuxna i Växjö har någon som de kan få ekonomisk hjälp från om de behöver. 9 procent vet inte om någon kan hjälpa dem och 13 procent kan inte få hjälp. 63 procent uppger att de har familj eller vänner som skulle kunna stå som borgensman för ett hyreskontrakt eller ett bostadslån. 13 procent uppger att de helt saknar denna typ av sociala kontakter och 25 procent har ingen uppfattning.

34 procent av unga vuxna i Växjö har fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner det senaste året. 23 procent har fått hjälp någon gång och 11 procent har fått hjälp flera gånger. 67 procent av unga vuxna har inte fått ekonomisk hjälp alls. Andelen unga vuxna som har tagit emot ekonomisk hjälp från föräldrar eller vänner det senaste året är mindre i Växjö än i riket som helhet. Där är det 53 procent som har fått ekonomisk hjälp, varav 21 procent flera gånger.

Bland de som bor hemma hos föräldrar eller som inneboende hos någon annan är andelen som fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner de senaste 12 månaderna större än bland de som har eget boende.

Det är för få svarande i boendetyper "annat", för att visa fördelningen på frågan "Har du under de senaste 12 månaderna fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner?".

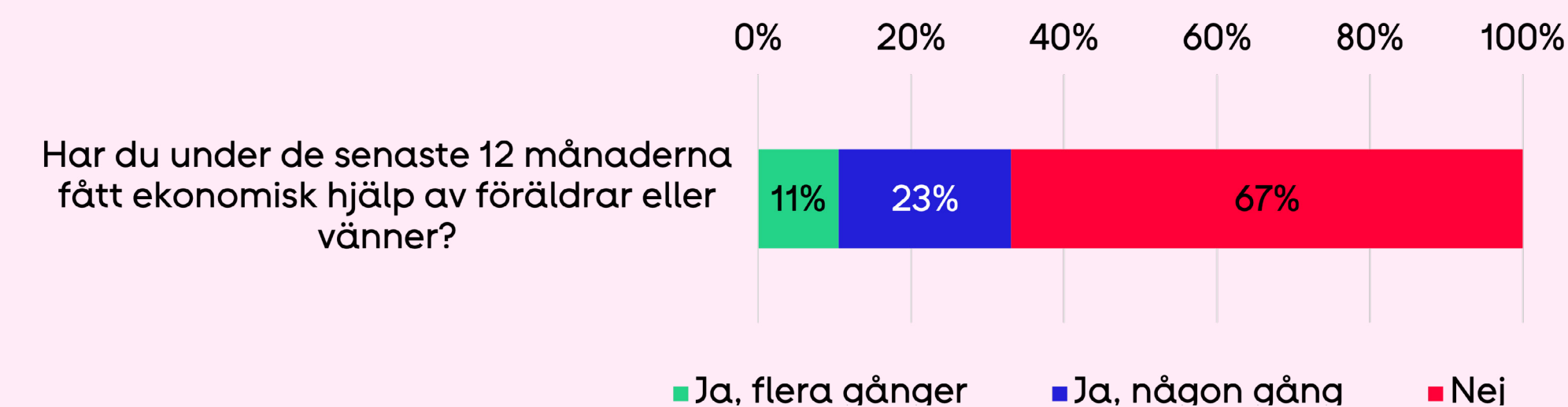
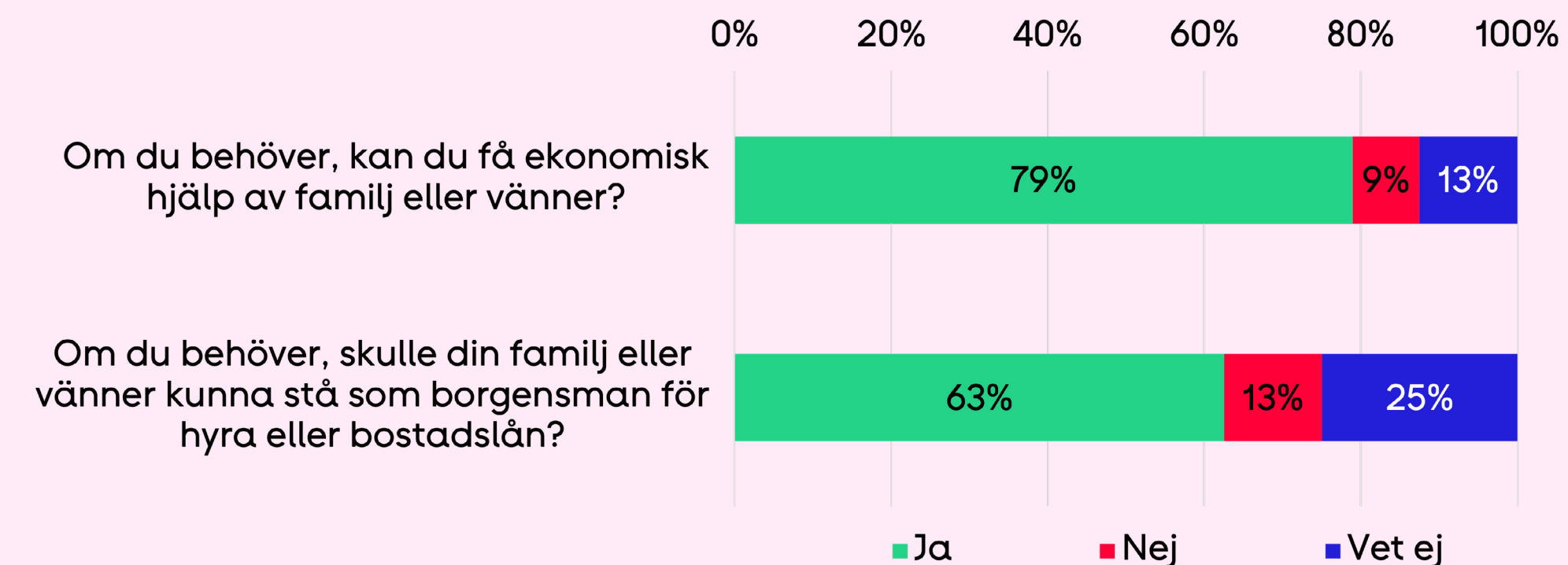
34 % av unga i Växjö har fått ekonomisk hjälp av familj eller vänner det senaste året.

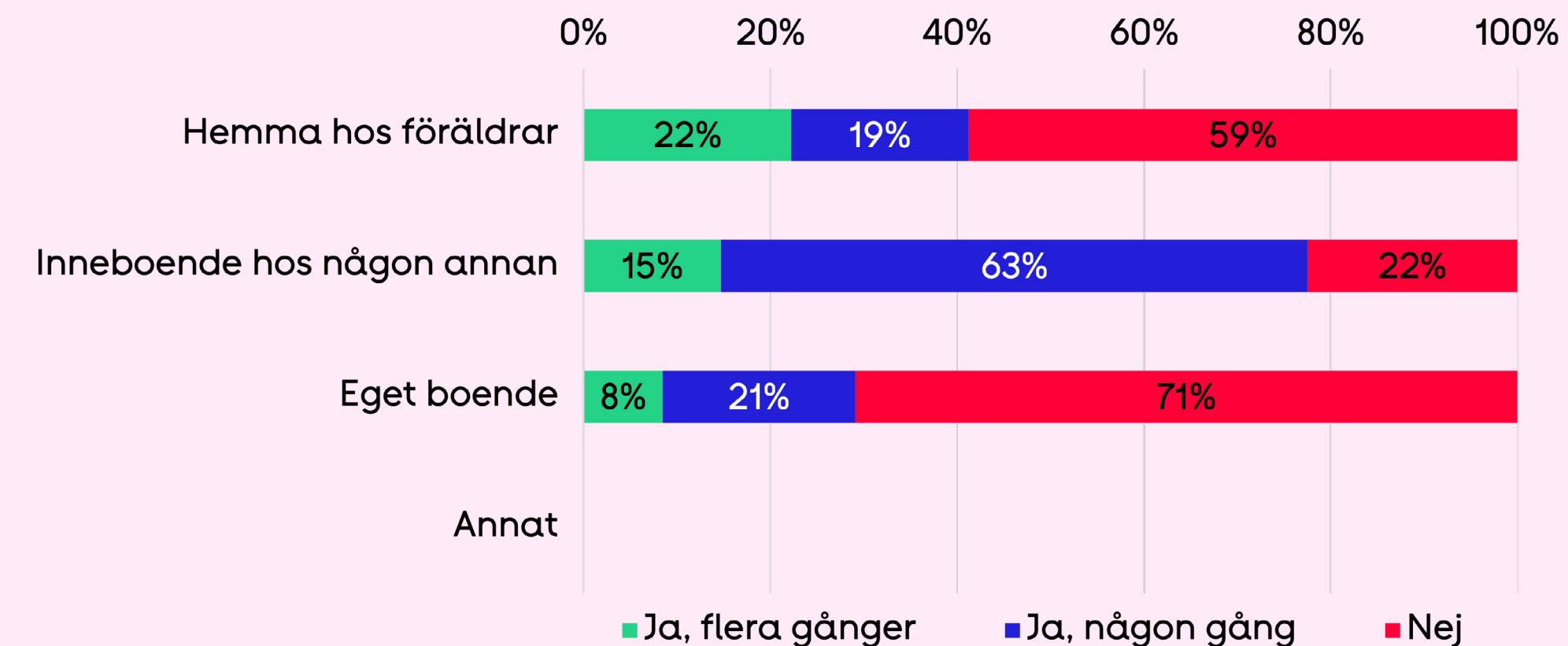
Drygt en tredjedel av Växjös unga vuxna har behövt ta hjälp av vänner eller familj för att få ekonomin att gå ihop det senaste året. Detta är i princip samma resultat som vid föregående mätning, då 33 procent angav att de fått hjälp en eller fler gånger.

Att så många unga behöver förlita sig på vänner och familj för att få ekonomin att gå ihop visar på allt större hål i det offentliga sociala skyddsnätet. Detta är alarmerande med tanke på att 21 procent av unga i Växjö inte har någon närstående att få hjälp utav.

Unga inneboende verkar ha drabbats särskilt hårt av det rådande ekonomiska läget. 2021 var det 14 procent i denna grupp som hade fått hjälp en eller flera gånger, att jämföra med 78 procent i årets undersökning.

Har du under de senaste 12 månaderna fått ekonomisk hjälp av föräldrar eller vänner? Per boendetyp

Tankar om nuvarande och framtida boende

I enkäten har unga vuxna i Växjö även fått ta ställning till olika påståenden om boendet, bostadsmarknaden och sina framtidsplaner. Resultaten ger en bild av gruppens tankar om boendet och bostadsmarknaden, både i nuläget och i framtiden.

Totalt 83 procent instämmer i att de känner sig trygga i sitt bostadsområde. 79 procent är nöjda med sitt boende och 66 procent vill bo kvar i sin bostad det närmaste året. När det gäller de påståenden som handlar om bostadsmarknaden och framtiden är instämmandegraden något lägre. 45 procent uppger att det finns bostäder att få tag i där de vill bo och 49 procent är inte oroliga över att inte hitta boende i framtiden. För 40 procent innebär läget på bostadsmarknaden att de tvekar inför att bilda familj.

83 procent av de unga vuxna i Växjö känner sig trygga i sitt bostadsområde, vilket är i linje med rikssnittet på 80 procent. En knapp tredjedel (29 procent) uppger att de är oroliga för att hitta boende i framtiden.

Den gråa siffran längst ut till höger i figuren står för hur stor andel av alla som svarat, som har svarat "Vet ej". Procentfördelningen i de färglagda staplarna blir tillsammans 100 och motsvarar fördelningen bland de som har en åsikt i frågan.

22 % av unga i Växjö håller inte med om att de känner sig trygga i sitt bostadsområde.

40 % av unga i Växjö tvekar att bilda familj till följd av bostadsmarknaden.

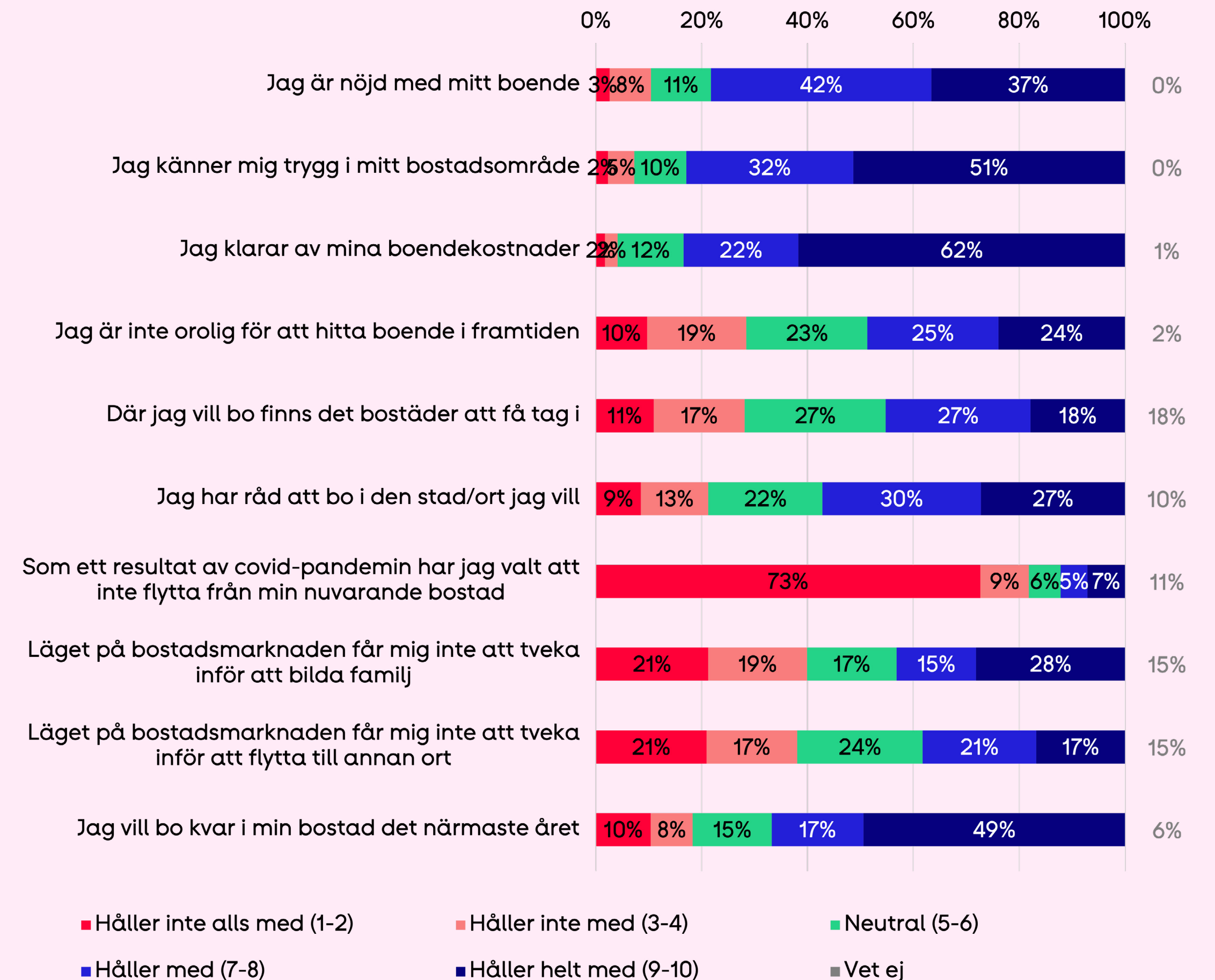

Här ser vi en minskning vad gäller de som uppger att de klarar sina boendekostnader. I 2021 års mätning var den andelen totalt 81 procent, i år 70. Värt att notera är att de som instämmer helt i påståendet "Jag klarar av mina boendekostnader" har minskat från 62 till 42 procent. Det är alltså färre som är helt säkra på att klara sina boendekostnader.

Något färre än tidigare uppger att de känner sig trygga i sitt bostadsområde – 76 procent i årets mätning att jämföra med 80 procent 2021.

Vi noterar liksom tidigare år att även om många unga är nöjda med sitt boende i nuläget är framtiden oviss: mer än var tredje ung tvekar inför att bilda familj eller flytta till en annan ort till följd av läget på bostadsmarknaden.

29 procent är oroliga för att inte hitta boende i framtiden, vilket är något färre än vid förra mätningen.

Skillnader mellan unga i olika boendeformer

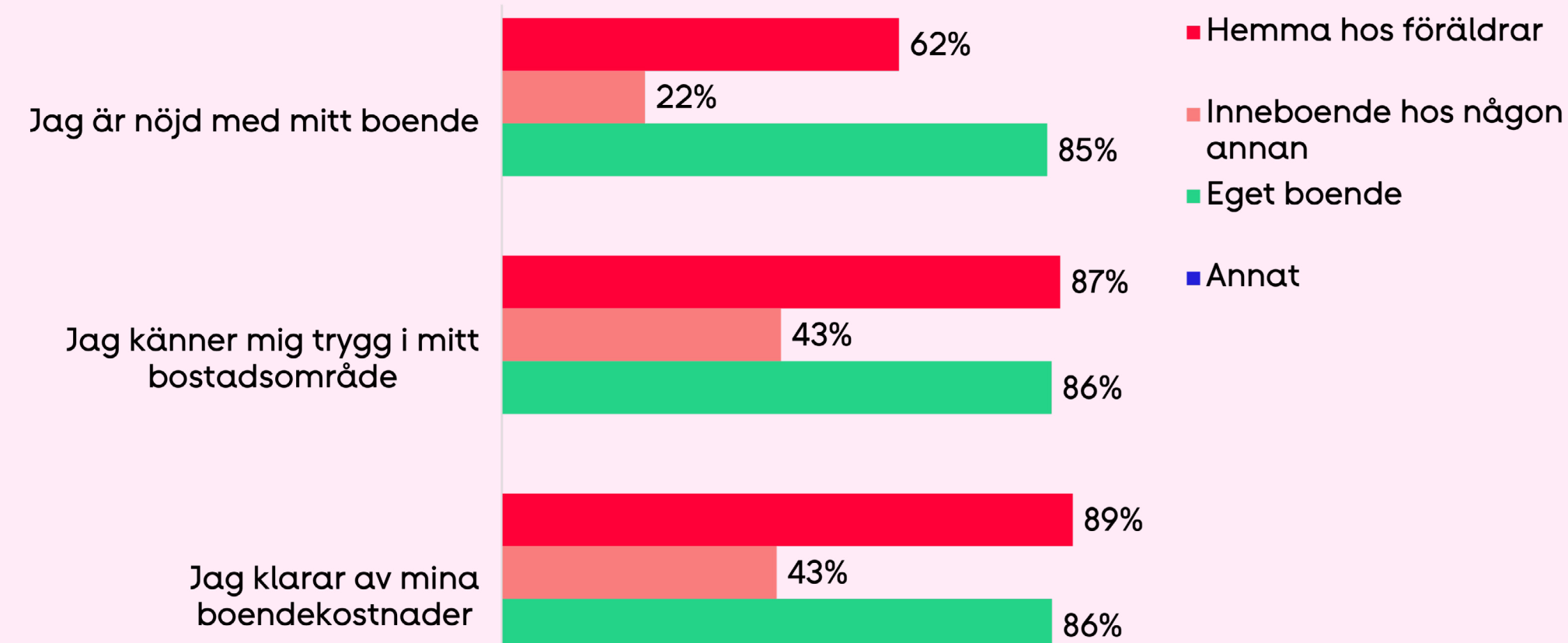
På den här sidan visas samma påståenden om nuvarande och framtida boende men redovisade per boendeform.

De som är mest nöjda med sitt boende är de som har eget boende. Det är även denna grupp som i högst grad har svarat att de har råd att bo i den stad/ort de vill, och har i lägst grad svarat att de är oroliga över att hitta ett boende i framtiden.

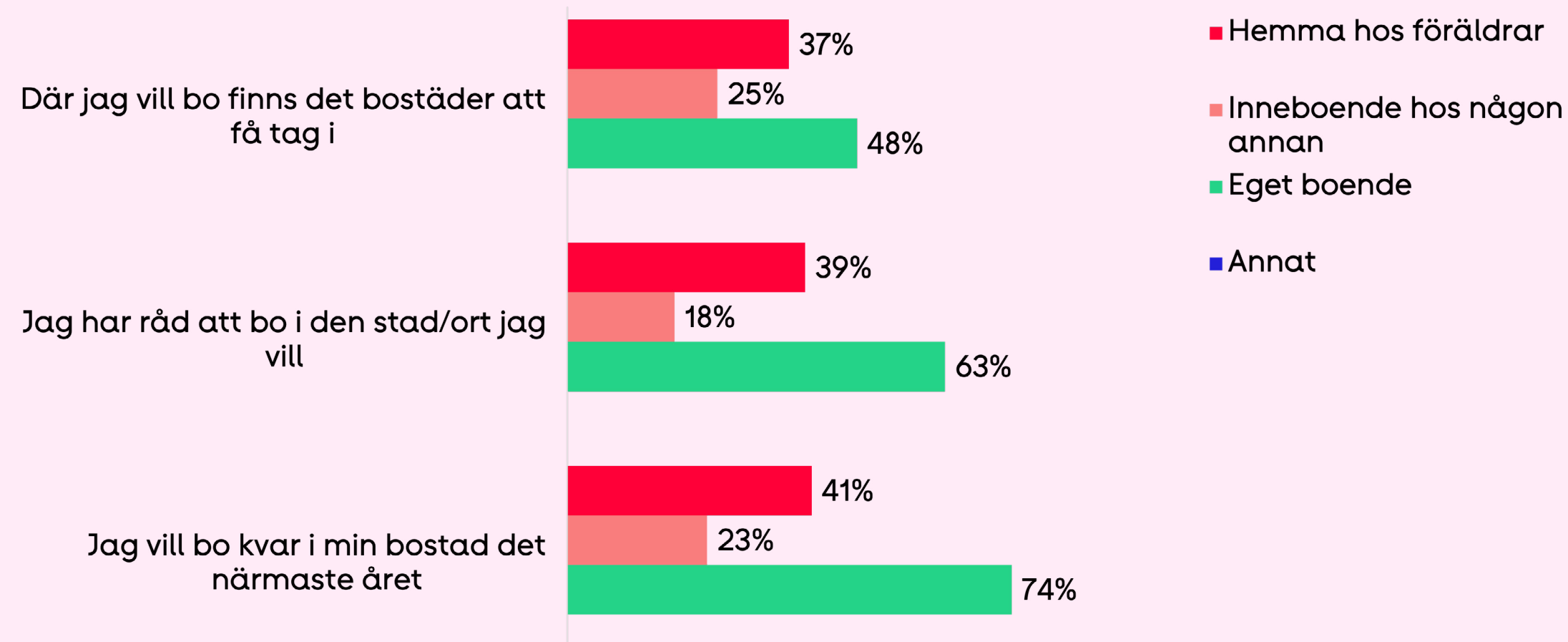
Generellt kan man säga att unga inneboende i Växjö är mindre nöjda med sitt boende och påverkas i högst grad av den osäkerhet som en svår bostadsmarknad innebär, så som att tveka inför att flytta till en annan ort. Däremot är det en mindre andel bland inneboende som tvekar inför att bilda familj till följd av läget på bostadsmarknaden, än bland de som bor hemma eller som bor i eget boende.

Det är för få svarande i boendetyper "annat", för att visa hur dessa ställt sig till de olika påståendena.

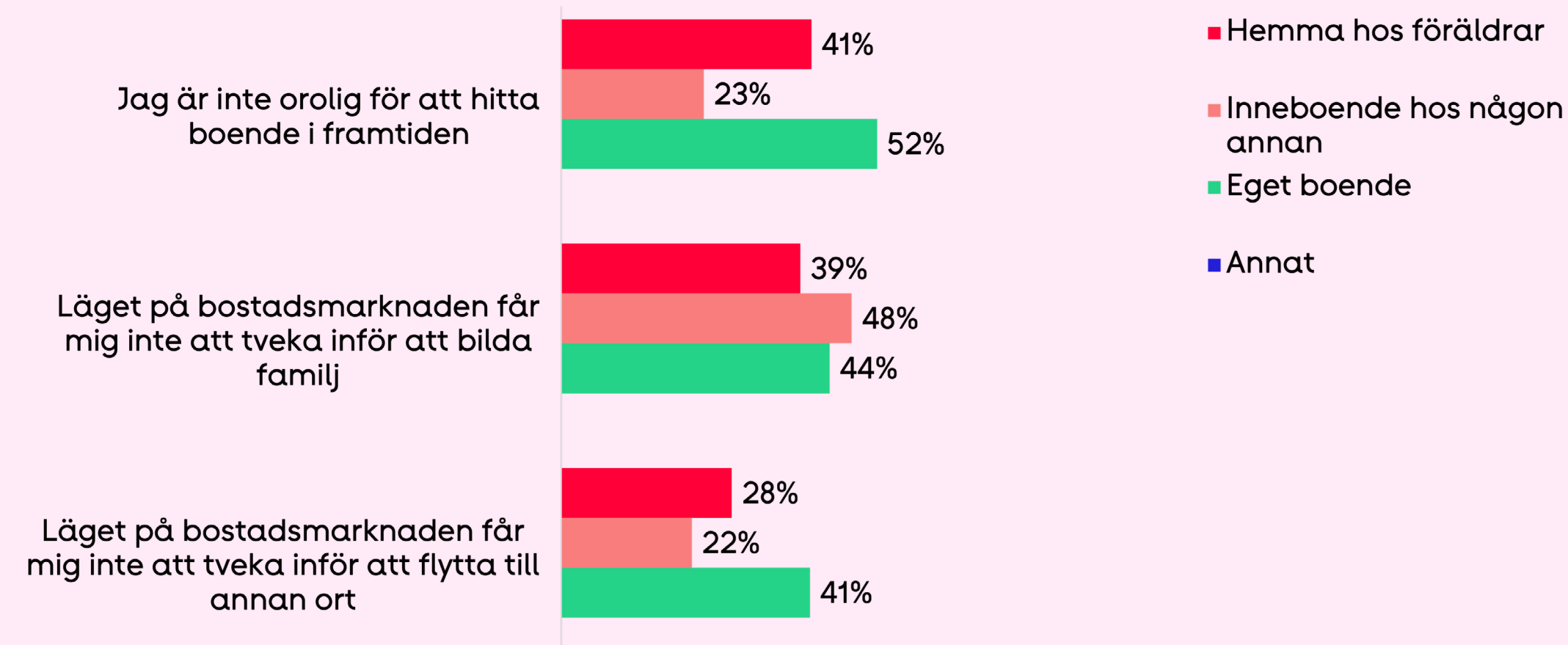
Boendet

Bostadsmarknad

Framtidsplaner

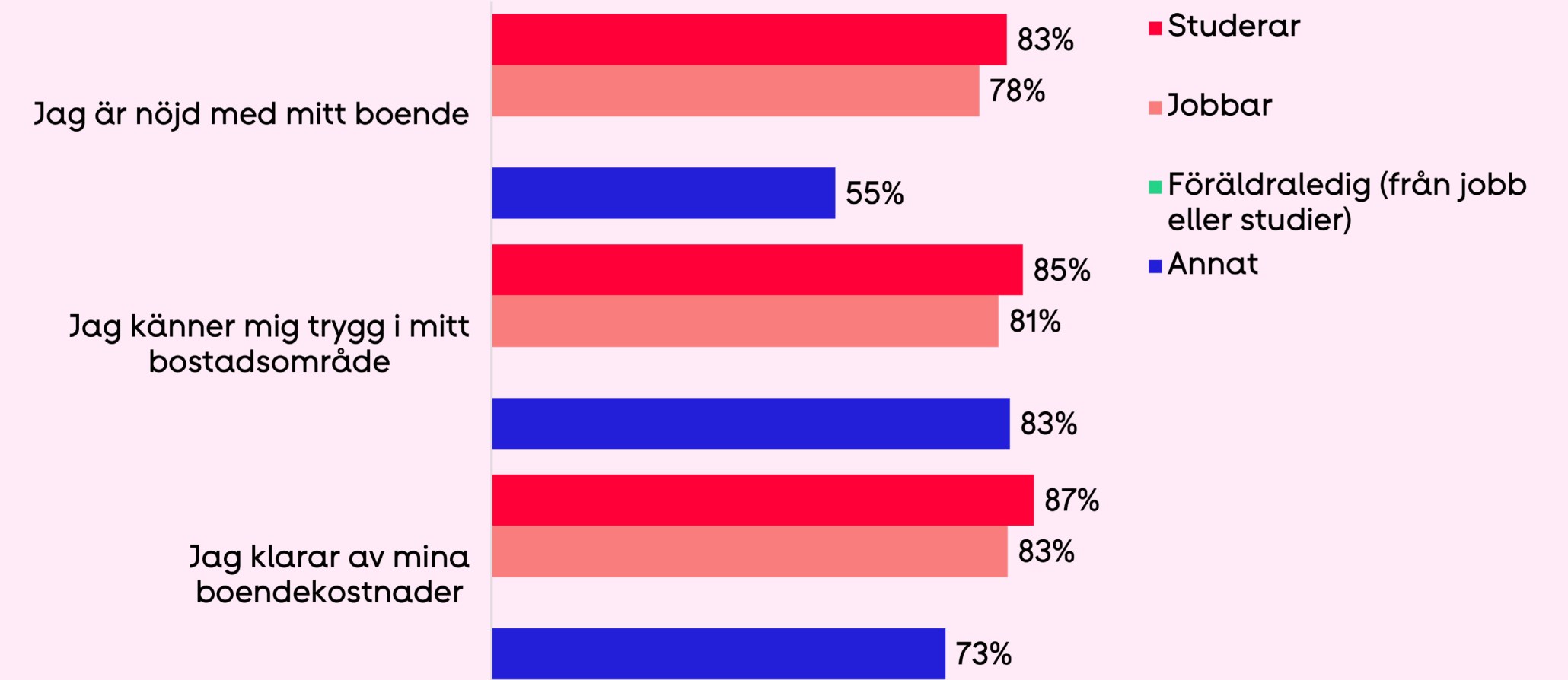
Skillnader mellan unga med olika typ av sysselsättning

På den här sidan visas samma påståenden om nuvarande och framtida boende men redovisade per typ av sysselsättning.

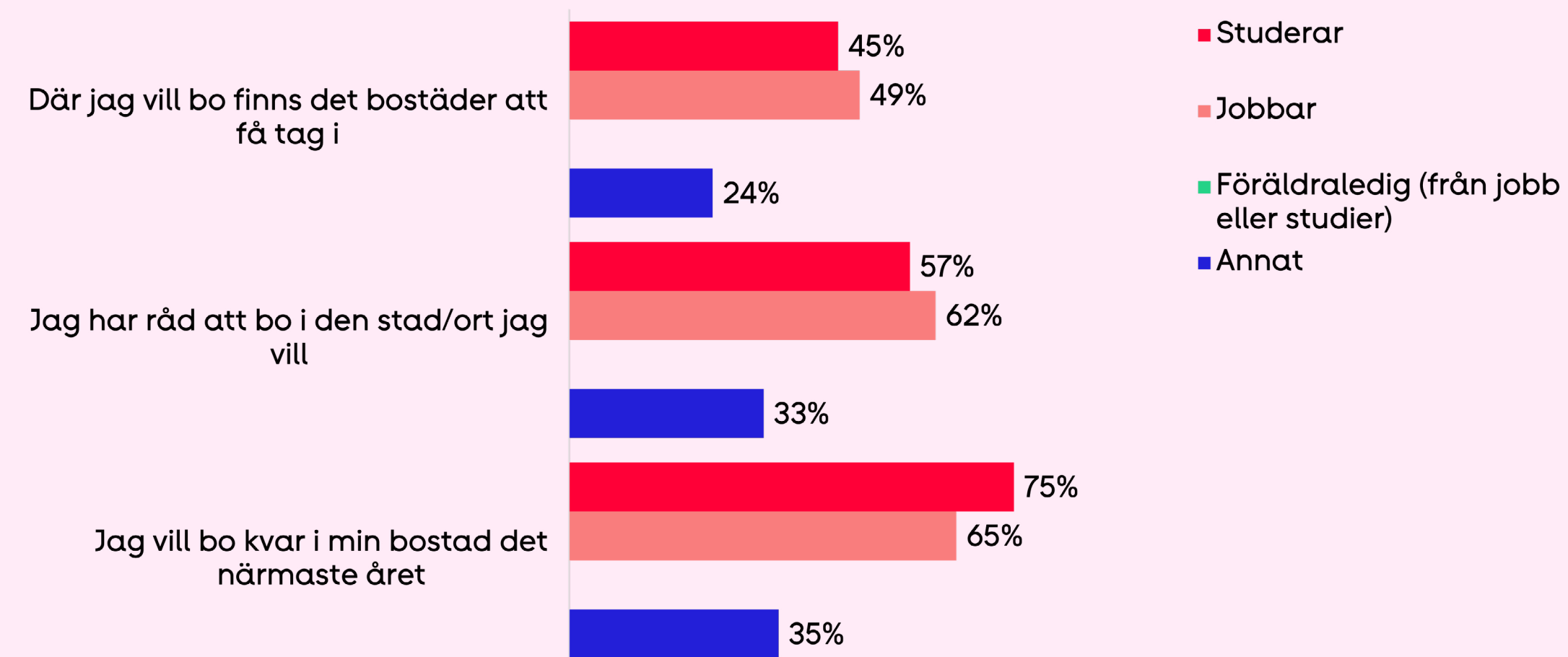
Gruppen unga som angett "övrigt" som sysselsättning består av de unga vuxna som är mest ekonomiskt utsatta, är mindre nöjda med sitt boende, har svårare att ha råd med ett boende där de vill bo och i lägst grad klarar av sina boendekostnader. Det är även gruppen som är mest tveksam inför att bilda familj på grund av läget på bostadsmarknaden.

Det är för få svarande bland föräldralediga för att visa hur dessa ställt sig till de olika påståendena.

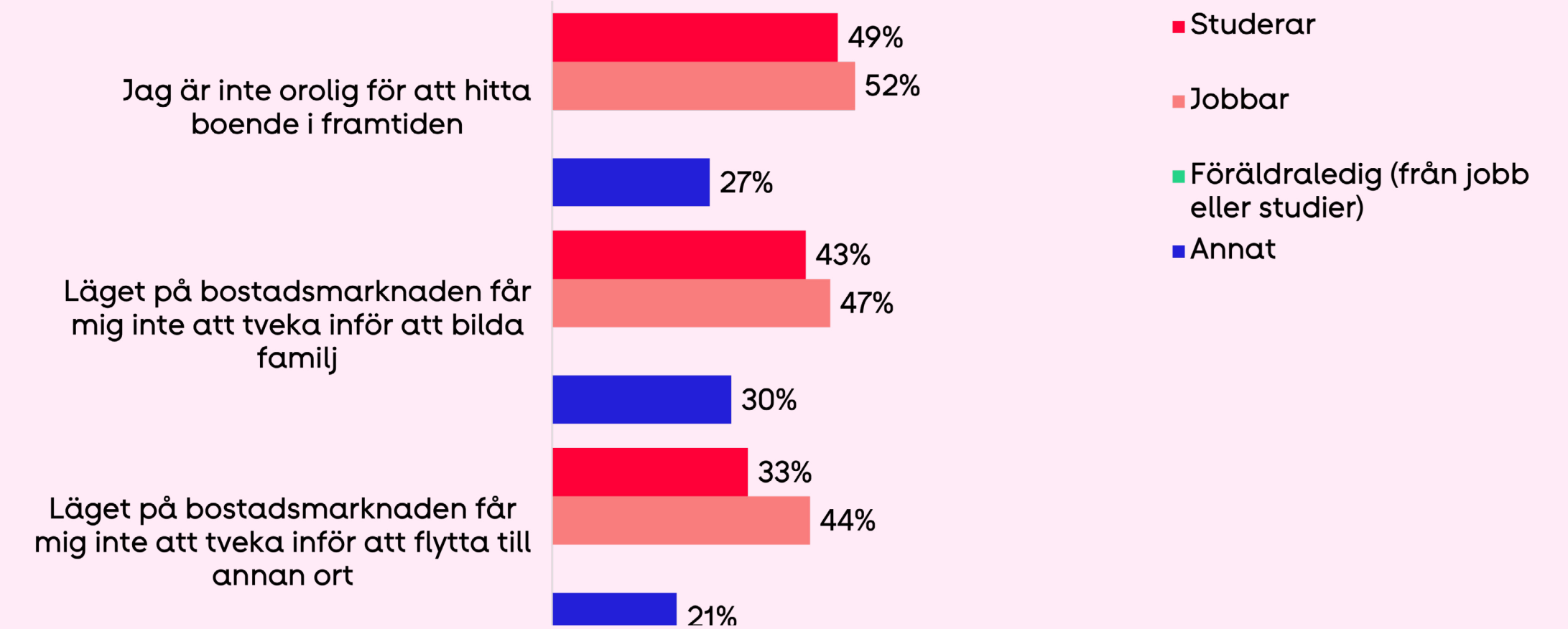
Boendet

Bostadsmarknad

Framtidsplaner

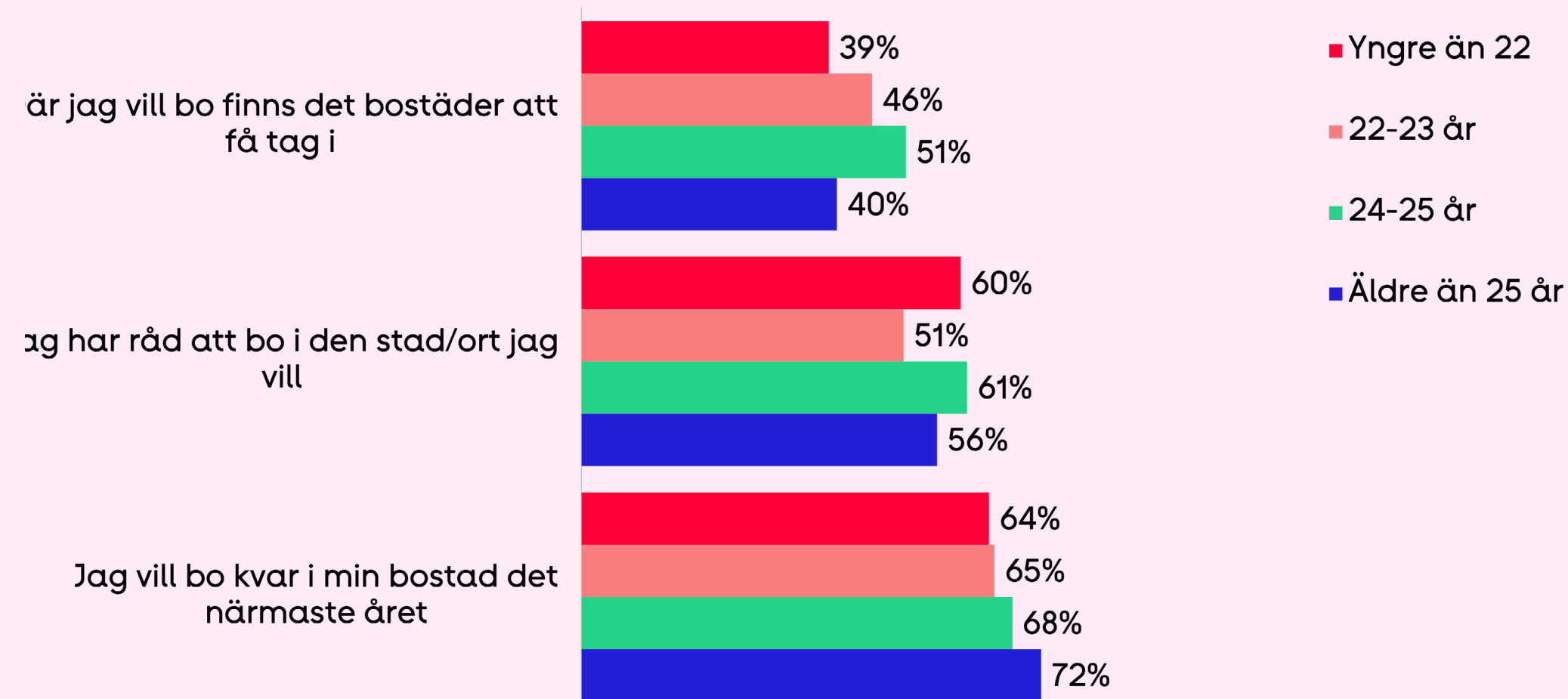
Skillnader mellan unga i olika åldersgrupper

På den här sidan visas samma påståenden om nuvarande och framtida boende men redovisade per åldersgrupp.

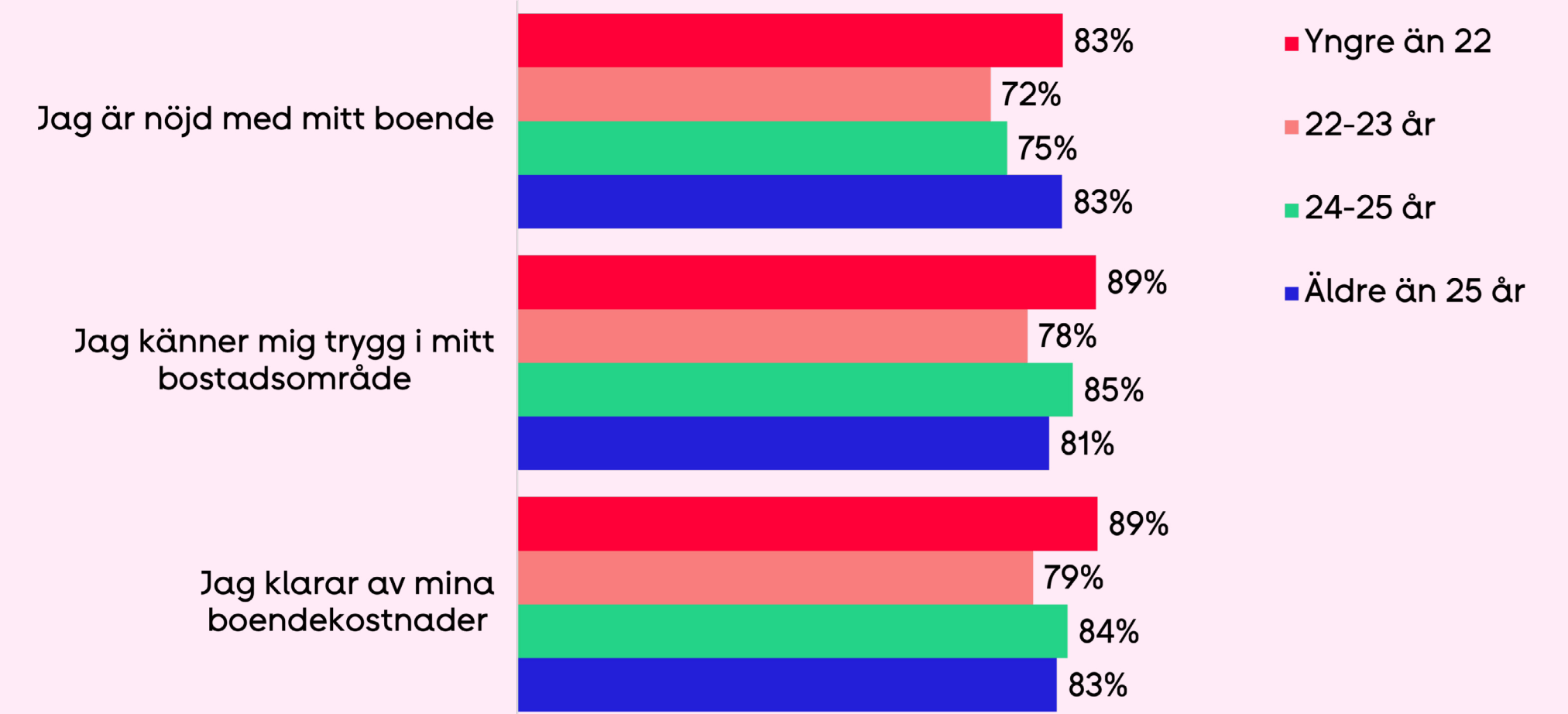
Ålder spelar inte en tydlig roll vad gäller hur man ser på sitt nuvarande och framtida boende. Det finns få generella mönster att peka på, där det är tydligt att svaren varierar efter respondentens ålder. Den enda frågan som verkar dela upp de unga enligt ålder är den som handlar om att vilja bo kvar i sin bostad det närmsta året. Där växer andelen som håller med ju äldre som respondenterna blir.

Jämfört med övriga åldersgrupper sticker de under 22 år ut vad gäller huruvida man klarar sina boendekostnader och om man känner sig trygg i sitt bostadsområde. Större andelar av den yngsta åldersgruppen är trygga och klarar av sina boendekostnader. Det sistnämnda har troligtvis att göra med att många som bor hemma inte betalar något alls för sitt boende.

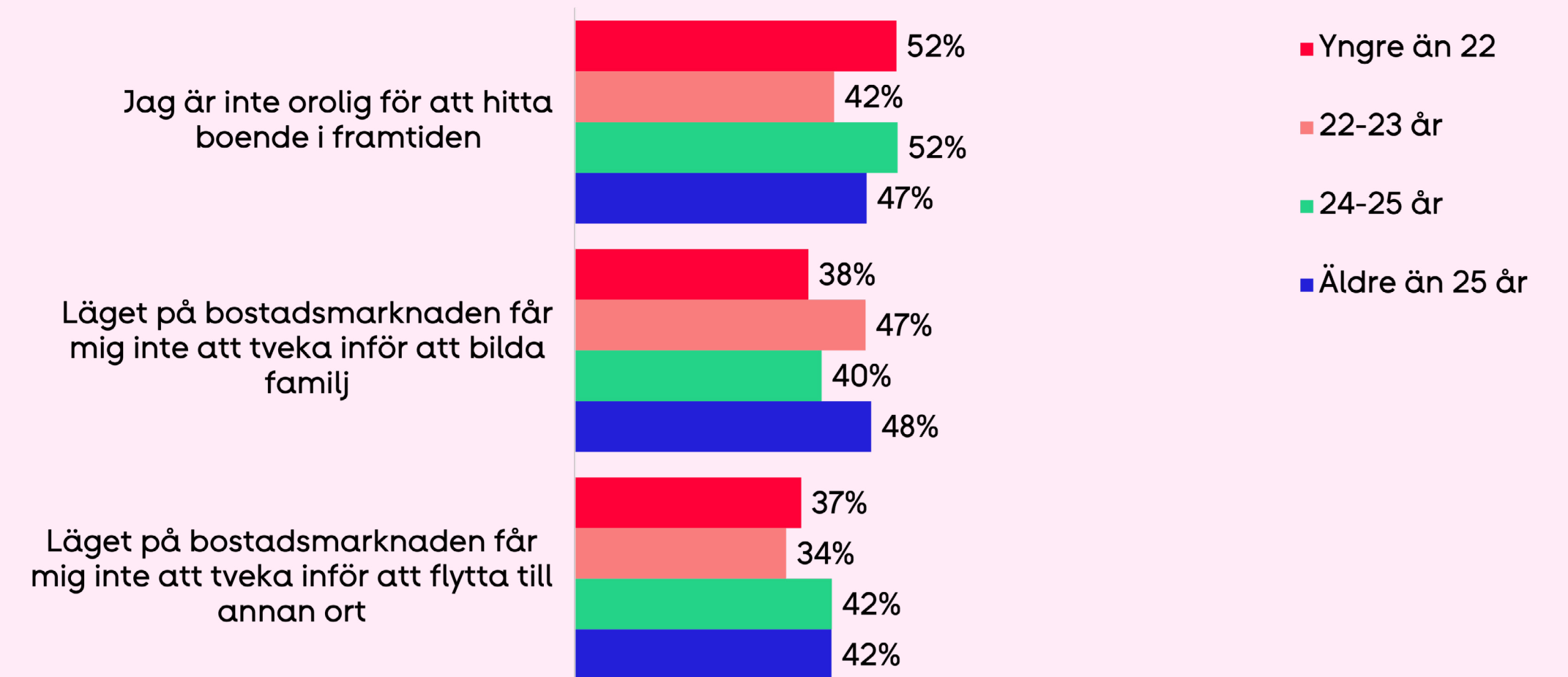
Bostadsmarknad

Boendet

Framtidsplaner

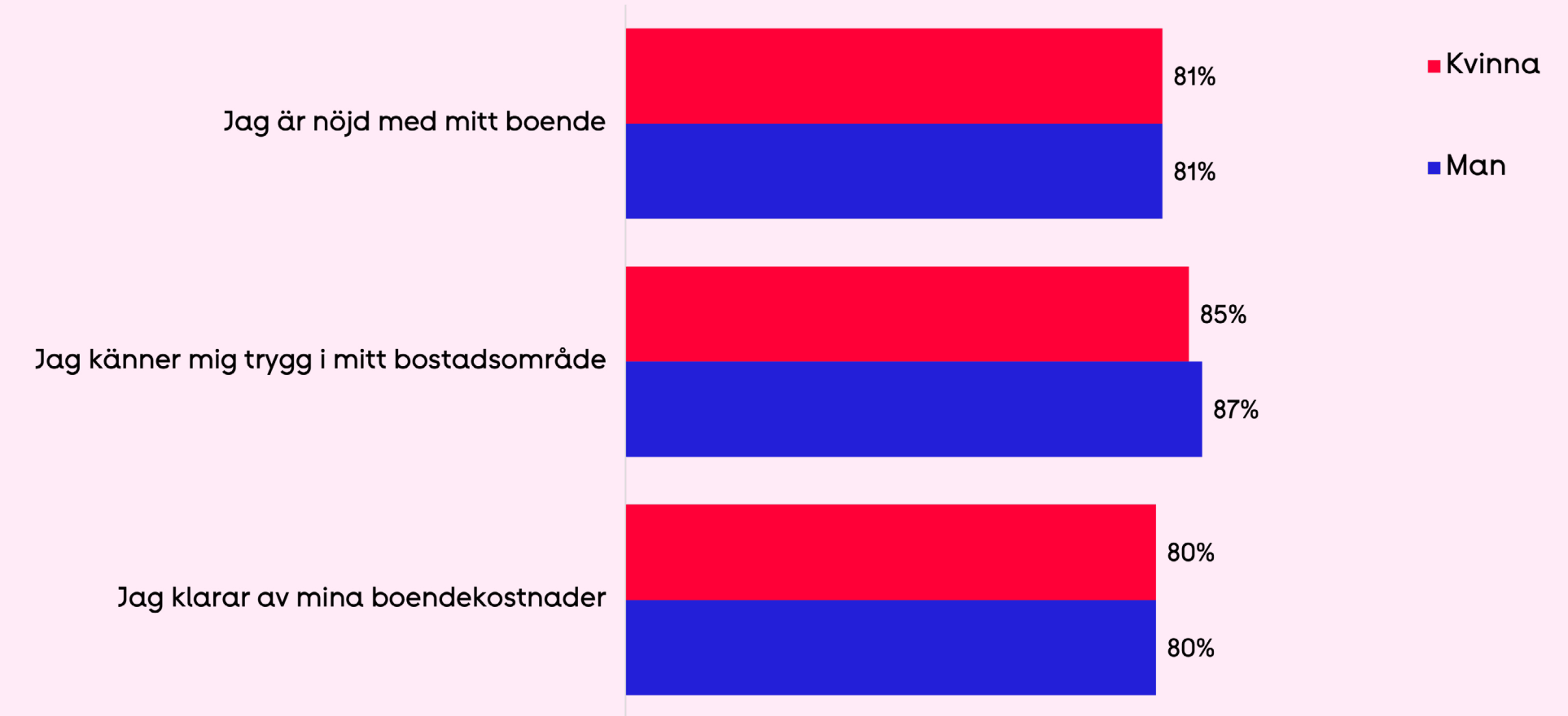
Skillnader mellan unga kvinnor och män

Det finns inga särskilt betydande skillnader i hur män och kvinnor har ställt sig till påståendena om nutida och framtida boende.

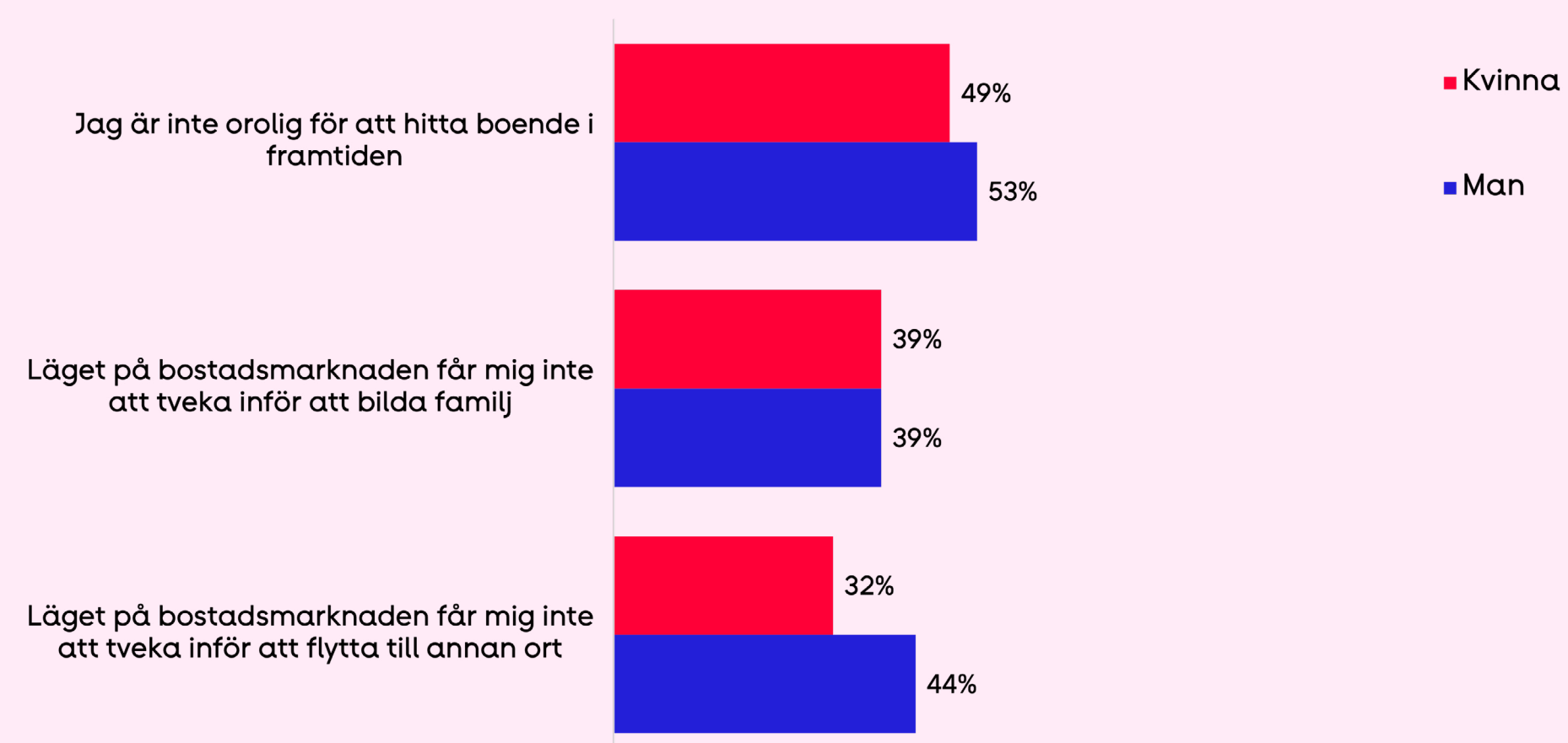
Män är i något högre grad mer tveksamma inför att bilda familj till följd av läget på bostadsmarknaden, och håller i något mindre grad med om att det finns bostäder att få tag på där de vill bo.

Skillnaderna mellan könen är betydligt mindre än på nationell nivå, se [riksrapporten](#).

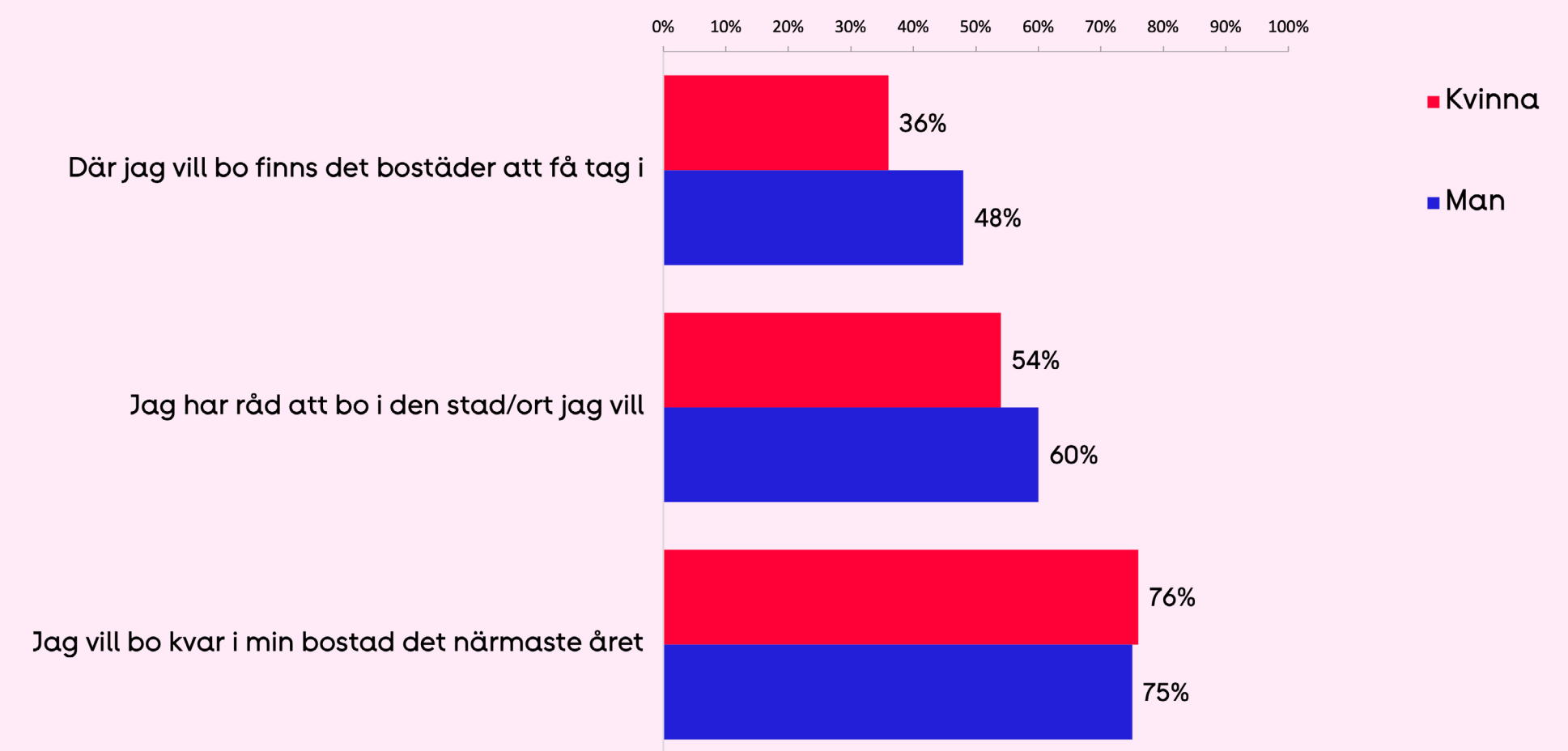
Boendet

Framtidsplaner

Bostadsmarknad

”

Det finns knappast lägenheter som har bra utrymme för en bra hyra. Nya lägenheter kostar 10000 för en 2a på 5 kvm. De gamla med rimliga priser vill ingen flytta ifrån vilket gör det svårt ekonomiskt att kunna skaffa familj osv.”

”

Att hitta hus att hyra är lite svårt. Så det gör det svårare för mig att flytta eller tänka på att bilda familj. Att hitta ett bra hus i ett bra bostadsområde med bra pris är nästan omöjligt. Så du måste ge upp några preferenser som pris eller önskad plats.”

”

Jag har en väldigt fördelaktig situation då jag har föräldrar som har den ekonomiska möjligheten att hjälpa mig. Det gör mig otroligt privilegerad i ett samhälle där jag vet att många har det otroligt svårt att gå ihop samt att ens hitta en bostad.”

”

Hemskt höga priser, känns alltid stressigt att hitta bostad. Har hoppat runt mycket precis som alla mina vänner, inneboende, andrahand osv.”

”

Jag har inte studerat. Har en hyfsat bra grundlön. Nu föräldraledig. Pengarna räcker liksom inte till. Tyvärr gjort misstag som gjort att jag fått betalningsanmärkningar och just på grund av dom misstagen är det super svårt att kunna köpa sig en egen bostad. Det är jättetråkigt då drömmen är att bo i hus med en stor familj. Jag har en dotter just nu och två bonusbarn. Så som det ser ut nu har vi inte plats eller pengar över för fler barn.”

Trakasserier och diskriminering

Fyra procent av unga vuxna i Växjö har känt sig trakasserade, diskriminerade eller på något annat sätt utsatta i samband med att de har sökt bostad. Detta är en liten ökning från tre procent 2021, men mindre än riksnivån på sex procent.

De som upplevt trakasserier, diskriminering eller andra former av utsatthet i samband med bostadssökande fick även beskriva sin upplevelse med egna ord. Svaren har kategoriserats och visas i den nedre tabellen.

I jämförelse med 2021 års mätning har andelen som blivit utsatta för rasism minskat, från 15 procent till fyra procent i årets mätning. Det är även mycket lägre än nivån i riket, som uppgår till 18 procent.

Den vanligaste grunden för diskriminering i årets mätning är inkomst. Respondenter har exempelvis beskrivit att de inte prioriteras på bostadsmarknaden på grund av att de har en lägre inkomst eller att de blir sämre behandlade av mäklare eller hyresvärdar. Åldersdiskriminering, andra trakasserier samt upplevelser av oseriösa hyresvärdar utgör var för sig 16 procent av svaren.

Upplevelser av oseriösa hyresvärdar inkluderar exempelvis dålig städning innan tillträde, kontraktsproblem eller andra situationer där hyresvärderna inte tagit hyresgästen på allvar.

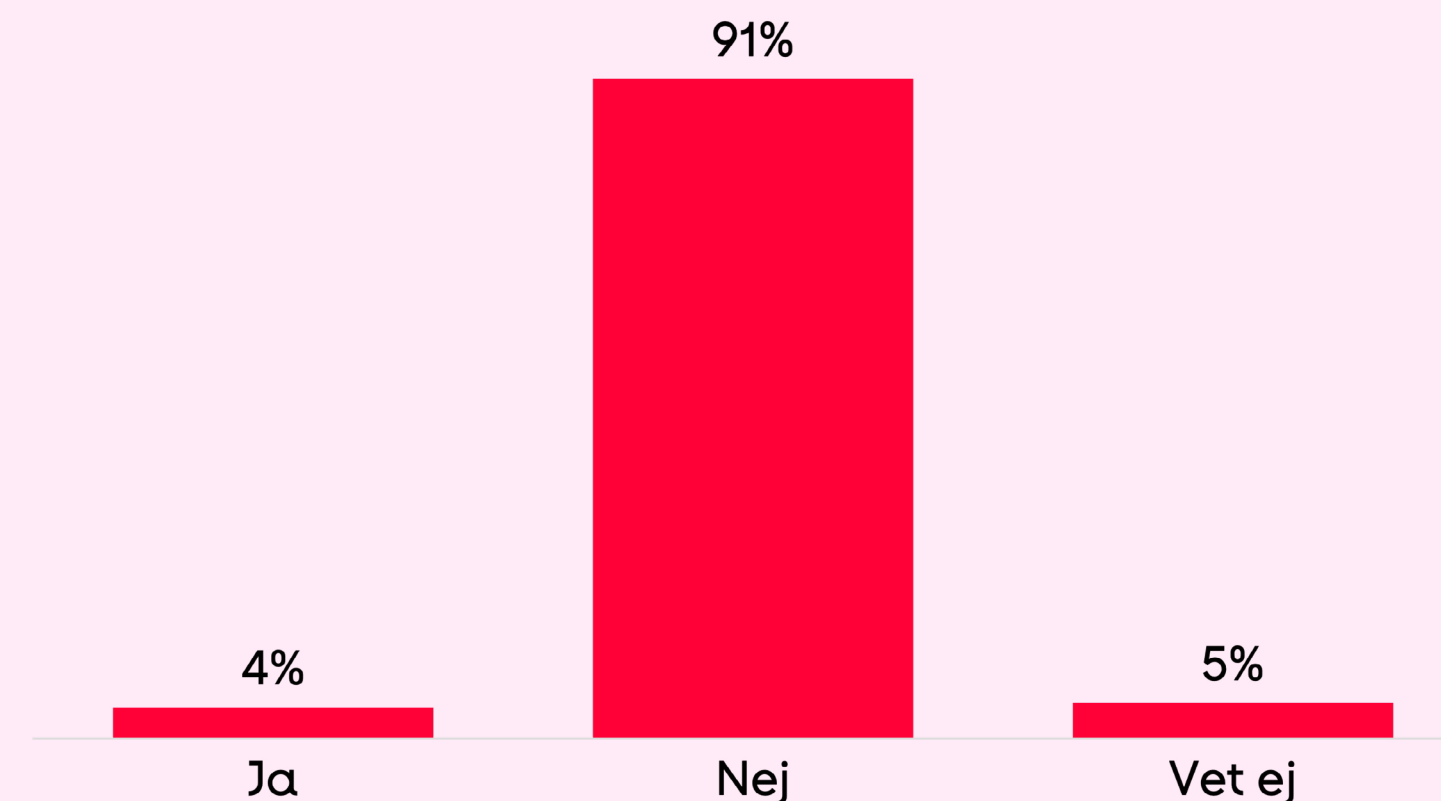
En tiondel vittnar om sexuella trakasserier.

Svarsfrekvens bland personer med utländsk bakgrund är generellt sätt lägre i enkätundersökning. Det kan därför antas vara samma även i detta fall. Just i frågor kring diskriminering finns det därför en risk att andelen som upplevt rasism är underskattad.

4 % av unga i Växjö har känt sig trakasserade, diskriminerade eller utsatta i samband med att de sökt bostad.

Har du upplevt dig trakasserad, diskriminerad eller utsatt i någon form i samband med att du sökt bostäder?

Kategorisering av fritextsvar

Kategori	Andel
Diskriminering på grund av inkomst	20%
Åldersdiskriminering	16%
Andra typer av trakasserier (mobbing, hot och dylikt).	16%
Oseriös hyresvärd	16%
Har blivit lurad	8%
Könsdiskriminering	8%
Utsatt för sexuella trakasserier	4%
Utsatt för rasism	4%
Annat	4%
Vet ej	4%

”

Att man ser ner på en, att man inte är bra nog för dom som hyr ut. Behöver inte va ekonomiskt utan att man bara inte “ser rätt ut”.”

”

Behövde boende desperat och behövde hyra svart av en kvinna som ljög om hur många som bodde där. När jag klagade på smutsigt det var så lyssnade hon inte. Hade inte råd eller möjlighet att flytta, hade letat boende länge och va i en dålig situation.”

”

Blev flörtad med av den tidigare hyresgästen när jag var på en lägenhetsvisning (ej till min nuvarande lägenhet) trots att jag bara visade intresse för lägenheten.”

”

Män som utnyttjat mig bara för att jag är kvinna. Bodde inneboende hos en man som var helt galen och behandlade mig illa.”

”

Föreningen trodde ej att jag hade pengar att köpa min lägenhet när jag var 19. De trodde att jag hade ett kriminellt liv för att ha råd att köpa den. Jag hade inget kriminellt liv och jag själv fick visa mina inkomstkällor sedan ett par år tillbaka. (Åldersdiskriminering)”

HYRESGÄSTFÖRENINGENS KRAV

1. Bostadsförmedling efter behov, inte bara kötid

Matchningen på bostadsmarknaden måste bli mer effektiv. Kommunala bostadsförmedlingar måste enligt Bostadsförsörjningslagen förmedla merparten av lediga lägenheter efter antal dagar i kö, vilket missgynnar unga. Lagen måste ändras och tillåta att en större del fördelas efter behov, där de som exempelvis står utan bostad prioriteras.

2. Stärk bostadsbidraget

Bostadsbidraget är ett sätt för staten att jämna ut klyftor på bostadsmarknaden, och hjälpa enskilda hushåll att ha råd med ett bättre eller större boende. Detta är extra viktigt för unga vuxna som har kort kötid och låg betalningsförmåga. Tyvärr har bostadsbidraget urholkats under en lång tid. Det har resulterat i att det är färre som får ta del av det, och att det ersätter en mindre del av hyran. Samtidigt finns det stor risk att du blir återbetalningsskyldig eftersom det belopp du beviljas och får utbetalt är preliminärt, och det korrekta beloppet fastställs först upp till två år senare. För många kan det innebära en privatekonomisk katastrof. Bostadsbidraget är helt enkelt inte längre det sociala verktyg det en gång var och därför måste det reformeras. Vi vill se höjda bostadsbidrag och vi vill minska risken för att bli återbetalningsskyldig, så att också de med lägre inkomst kan få ett rimligt boende.

3. Förmånliga byggglån

Detta är det viktigaste kravet och det som kommer att trygga ungas bostadsbehov på längre sikt. I mätningen 2021 hade andelen hemmaboende minskat lite, till viss del tack vare 2010-talets höga byggtakt. Nu ser vi återigen en ökande andel hemmaboende med mer pressade plånböcker. Staten måste stötta byggandet i den lågkonjunktur vi nu befinner oss i. Vårt förslag om förmånliga byggglån främjar en nybyggnadstakt som håller jämna steg med efterfrågan och befolkningsutvecklingen samt håller nere hyrorna i nyproduktion.

www.hyresgastforeningen.se